LIETUVA

Nr. 23 | CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 10 Sejos (June) 1898 m. | Metas VI

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
Amerikoje..... $2.00
Į Užmarę..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsirasżant "Lietuvą" ir prisiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik užděti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Amerikos su Iszpanija.

Su įsiweržimu į prieszų krasztą Amerika wisgi dar nesiskubina. Kokios tokio palengwumo prieżastys, gal žino tikt tie, kurie laiko sawo rankose wisus karės wedimo siulus ir užrubežinius terptautiszkus Amerikos reikalus. Nuo Kubos pranesza, kad ten jau prasidėjo lytų laikas, taigi ne sweikiausia metų dalis. Gal but, kad dėl to Amerikos karės wedėjai ir nesiskubina, kadangi įsiwerżusią į prieszų krasztą kariauną isznaikintų ligos. Tuom tarpu Amerikos laiwynė teiposgi į didesnius muszius ne stoja, ji wien megina Kubos pakrantes. Kaslink wietos, kur stowi iszpaniszka laiwynė atkakusi prie Kubos, ilgai ne buwo tikros žinios, dabar wienok amerikoniszkas admiralas Schley praneszė, kad jis isztikro jau persitikrino, kad Cerveros laiwynė yra porte Santiago de Cuba. Ten buwo jau net keli be didesnės wertės musziai, isz kurių admiralas Schley persitikrino, kad porte yra iszpaniszka laiwynė. Jis, norėdamas jai užkirsti iszėjimo kelią ir persitikrinti ar porte yra torpedai, minos, nusiuntė į portą kariszką laiwą "Merrimac", neturinti didelės wertės. Iszpanijonys perleido ji per pirmutines torpedų linijas, kaip tikt jis užėjo ant antros linijos, torpedas padegė ir "Merimac" likosi iszardytas. Szeszi jurinįkai, peczkurys ir wienas oficieras pateko į iszpanijonų nelaiswę. Merimac paskendo teip, kad tikt jo kaminų wirszus ir stiebai kyszo isz wandens ir tokiu budu jis uždengė iszėjimą isz porto iszpankai laiwynei. Ateinanczios isz Kubos žinios paduoda, buk iszpanijonys su dinamitu iszmetė paskendusį laiwą ir iszwalė iszėjimą, bet amerikoniszkus laiwynės oficieriai tam netiki; jie sako, kad ant tokio iszwalymo reikia net kelių sanwaiczių darbo. Kita dalis amerikoniszkos laiwynės, po wadowyste admiralo Sampsono iszplaukė prie salos Porto Rico, kur rengiasi įsiwerżti amerikoniszka žemės kariauna. Teip garsina amerikoniszki laikraszcziai, bet ar toki isztikro mieriai kariaunos wirszinįkų, apie tai ne gal žinoti nė tie laikraszcziai.

Iszpanijai jau pritruko pinigų ant karės wedimo, ant parengimo kariszkų laiwų. Europos laikraszcziai pranesza, buk isz Kadikso jau iszplaukė antra iszpaniszka laiwynė po wadowyste admiralo Camara, kurisai buk skubinasi prie Kubos. Pranciziszki ir dalis angliszkų laikraszczių priesztarauja admiralo Schleyo praneszimams, buk Cerveros laiwynė yra porte Santiago de Cuba. Jie sako, kad tame porte Cervera paliko tikt pagedusius laiwus, su kitais gi buk jis iszplaukė prie Filipinų. Tam wienok ne tiki Amerikoj.

Ant Filipinų siunczia dabar žemės kariauną, dalis laiwų su kareiwiais jau iszplaukė, bet ir czia wežimas kariaunos eina labai palengwa. Prie tų salų iszpanijonai buwo pasirengę isznuodinti amerikoniszkus jurinįkus, jie mat pardawė užnuodintas žuwis, nuo kurių diktai kareiwių apsirgo. Ar teisingas tasai paskalas, negalima persitikrinti.

Paskutinės atėjusios nuo Filipinų žinios paduoda apie smarkius muszius terp pasikėlėlių ir iszpanijonų. Muszis traukėsi be perstojimo 70 walandų. Pasikėlėliams pagelbėjo net gamta, kadangi laike muszio užkilo baisus sukurys. Muszyje krito apie 1000 iszpaniszkų kareiwių, pasikėleliai prisiartino prie miesto Manniles. Swetimų krasztų pawaldiniai kraustosi isz Manilles ant laiwų. Isz Iszpanijos iszsiuntė ant Filipinų 10000 kareiwių, bet jie dar neatejo ant wietos.

Iszpanijos užrubežinių dalykų ministeris iszsiuntė į wisas Europos wieszpatystes pasiskundimą ant amerikonų karės wedimo budo, jis apskundžia amerikoniszkos laiwynės wirszinįkus, buk jie nuolatai laužo terptautiszkus sutarimus, bomborduoja miestus be persergėjimo ir ne palieka laiko ne kareiwiams pasitraukti isz tokių miestų. Teiposgi laikraszcziai paduoda, buk Iszpanija wėl atsiliepė į Euoropos wieszpatystes su praszymu pagelbos. Už pagelbą siulo ji Prancuzijai Balearyszkas salas, ant Widurżemynių jurių ir Kanaryszkas ant Atlantiko. Maskolija buk pradėjo tarybas su kitoms wieszpatystėms kaslink sutaikymo kariaujanczių wieszpatyszczių, kadangi karė daug blėdies padarė Europos prekystai. Kokius waisius gal iszduoti Maskolijos užtarimas, suuku žinoti. Daugumas maskoliszkų laikraszczių wis garsiaus reikalauja įsikiszimo Maskolijos su užtarimu už Iszpanįją. Laikrasztis "Nowosti", labiausiai Maskolijoj iszsiplatinęs, sako, kad atėjo jau laikas užbaigti neteisingai pradėtą karę. Iszpanija ne geidžia karės, todėl ji nesiprieszys įsikiszimui Europos, ji norėtų priims jos tarpinįkystę. Jeigu Amerika per daug reikalautų ir nenorėtų daleisti tokio įsikiszimo, sako tasai laikrasztis, tai ant priwertimo jos užteks sujungtų laiwynių kokių dwiejų Europos wieszpatyszczių. Maž daug panaszias nuomones garsina ir kiti laikraszcziai, o terp tų ir iszeinantis Paryžiuj maskoliszko užrubežinių dalykų ministerio laikrasztis "Le Nord". Ar tokios nuomonės isztikro ir maskoliszko rando ir ar jis isztikro rengiasi teip elgtiesi, kaip tie laikraszcziai garsina, dabar negalima žinoti. Žinoma, kad Maskolija prieszysis užėmimui Filipinų arba kitų prigulinczių Iszpanijai salų, bet ar mislyja pasiprieszinti nors ir su ginklu, nieks ne gal žinoti; greicziaus ji per laikraszczius nori wien apreikszti sawo norus.

Maskolija.

Maskolija iszsiuntė du nauju kariszku laiwu prie Filipinų salų; ką tikt Prancuzijoj padirbtą kreiserį "Swietlaną" siunczia teiposgi į Azijos wandenis. Ant perwežimo žemės kariaunos neužtenka maskcliszkų laiwų, pasamdė ant to prancuziszkus ir wokiszkus laiwus. Kariauną gabena į portus neseniai užimtus nuo Chinų. Porte Arthuro ir Talien Wane yra dabar su wirszum 40000 maskoliszkų kareiwių, taigi daugiaus negu kada nors Maskolija turėjo rytinėj Azijoj. Priesz ką ta kariauna parengta, nieks nežino. Nors Maskolija ir rengtusi į karę su Anglija, tai ir tąsyk krasztuose rytinės Azijos tiek kareiwių nereikia, karė trauktusi Indijose, prie kurios rubežių Maskolija turi 250000 kareiwių, taigi daugiaus negu Anglija wisose Indijose. Tuli wokiszki laikraszcziai spėja, kad su ta kariauna Maskolija rengiasi užimti prigulinczią Chinams Mandžuriją.

Fergane, maskoliszkose waldybose Widurinės Azijos, pasikėlė cziabuwiai gywentojai priesz maskoliszkas waldžias. Keli tukstancziai cziabuwių užpuolė ant dalies maskoliszkos kariaunos susidedanczios isz 300 kareiwių. Muszyje 20 maskoliszkų kareiwių likosi užmusztų, 18 gi paszautų, kitus kareiwius iszwaikė. Kiek muszyje krito cziabuwių, maskoliszkos žinios ne paduoda. Žinoma, kad Maskolija greitai pasikėlėlius suwaldys, kadangi jai tuose krasztuose ne truksta kariaunos. Isz to užpuolimo ji pasinaudos ir sutrauks dar daugiaus kareiwių į Widurinę Aziją prie Afganistano rubežių. Maskoliszki laikraszcziai už tą cziabuwių pasikėlimą kaltina anglijonus, jie sako, kad maisztus sukėlė angliszki agentai. Laikraszcziai reikalauja atlyginimo Anglijai per sukėlimą maisztų Indijose. Toki maisztai apskrityj Kalkuttos jau atsitiko, tik juos greitai suwaldė.

Prancuzija ir Wokietija.

Ant prancuziszko rubežiaus atsitiko susimuszimas prancuziszkų muitinįkų su perėjusiais į prancuziszką pusę wokiszkais kareiwiais. Kadangi toj wietoj rubežius ne znaimus, wokiszki kareiwiai, nieko nemislydami, užsuko į Prancuziją, muitinįkai liepė sustoti, bet kad terp kareiwių ne atsirado nė wieno mokanczio prancuziszkai, o terp prancuziszkų muitinįkų ne buwo mokanczio wokiszkai, todėl jie negalėjo susikalbėti. Wokiecziai iszsitraukė kardus, tą patį padarė ir prancuziszki muitinįkai. Ant galo wokiecziai, supratę kas atsitiko, sugrįžo atgal per rubežių; Prancuzijoj liko tikt wieno kareiwio kepurė. Waldžios abiejų wieszpatyszczių iszsiuntė ant rubežiaus komisiją isztirti tą atsikimą. Rodosi, kad jis nepagimdys didesnių nesutikimų terp Prancuzijos ir Wokietijos.

Rytini Azija.

Ant patekusios Japonijai po paskutinei karei su Chinais salos Formozos maisztai nesiliauja. Pirma jie buwo salos widuriuose, dabar gi apsireiszkė ir pakrantėse, ypacz gi pietinėse salos dalyse. Maisztus pagimdė pasiėlgimas japoniszkų kareiwių: su japoniszkais kareiwiais ne žmoniszkai elgiasi pasikėlėliai, jeigu kareiwiai patenka į maisztinikų nagus. Kareiwiai, negalėdami pasiekti tikrų kaltinįkų, kreipia sawo piktumą priesz ramiai gywenanczius žmonis, parengė jie skerdynes beginklių moterų ir waikų. Toks pasiėlgimas ir sukėlė maisztus salos gywentojų, jie, ant apsisaugojimo nuo iszpjowimo, turėjo rinktiesi į pulkus ir pastoti maisztinįkais. Dabar ant Formozos be mažo tokios jau sanlygos kaip ir ant Kubos. Ar gi isztikro maskoliai ir lordas Salisbury turėtų tiesą kalbėdami, kad tautos mongoliszkos kilmės ne gal but kulturos nesziotojais?

Daugelyj Chinų krasztų teiposgi kyla gywentojai priesz netikusias sawo waldžias. Loyange kalnuose, netoli Kantono, Pietinėse Chinų prowincijose, susirinko isz wisų Chinų krasztų rando prieszai ir warguoliai, apsiginklawo ir užpuldinėja ne tikt ant mažesnių miestelių, bet ir ant didelių miestų. Gerai apsiginklawusių maisztinįkų Loyange kalnuose skaito su wirszum 5000, terp kurių 3000 chinieczių ir 2000 malajonų ir kitokių atėjunų. Pabaigoj pereito mėnesio wienas jų pulkas atėjo į miestą Huning, užpuolė ant miesto biurų, paėmė kasą, kurioje buwo 10000 dol. pinigų ir iszliuosawo wisus kalinyj sėdinczius. Wietinės waldžios neturi pajiegų ant užkirtimo kelio pasikėlėliams; ne ciecoriaus waldžios, bet tie maisztinįkai waldo wisą prowinciją, gywentojai jiems turi mokėti mokeszczius. Kantono waldžios apgarsino dideles dowanas tiems, kurie iszduos suteikusius maisztinįkams ginklus. Rods chiniecziai labai godus ant wisokių gėrybių, bet dabar nieks neiszdrysta atsiliepti ant rando apgarsinimų, kadangi tokį nubaustų sawiszkai susidrutinę jau gana maisztinįkai.

San Domingo republikoj, terp Kubos ir Porto Rico, pakilo rewoliucija priesz waldžią prezidento Heureaux. Isz syk rewoliucijonieriams pasisekė užimti Monte Christo, bet užpuolimas ant Puerte Plate nepasisekė, maisztinįkai tapo rando kariaunos sumuszti ir iszkirstyti; maisztai wienok dar wis ne suwaldyti.

Dwi nesutinkanczios Pietinės Amerikos republikos, Chili ir Peru susitaikė ir tokiu budu karė terp tų wieszpatyszczių likosi praszalinta. Chili isz geros walios sugrąžino Perų republikai seniaus paweržtą portą Arica; užtai pakilo didesni nesutikimai terp Chili ir Argentinos, pranesza buk terp jų prasidėjo jau karė.

‖ Irlandijoj, mieste Belfast buwo dideli maisztai. Žmonių minios susimuszė su policija ir su prilankiais Anglijai protestoniszkais airiais. Prie to 103 policistai tapo sužeisti, 100 maisztinįkų reikėjo gabenti į ligonbuczius. Maisztai iki sziol dar ne suwaldyti.

Isz Lietuwos.

Siauczia rauplės.

Tuluose krasztuose Wilniaus gub. siauczia ruplės, smarkiausiai siauczia Wileikos pawietyj. Kreiptiesi prie daktarų žmonės nežino kur, ant galo daktaras daug kasztuoja, todėl gydymu apsirgusių užsiima kaimų bobos ir wisoki prigawėjai; kad jų pagelba ne daug gelbi, tą kiekwienas numano, todėl, ypacz waikų, daug mirszta.

Kaip iszrodo Lietuwos laukuose?

Maskoliszka žemdarbystės draugystė apgarsino jos surinktas žinias apie szių metų užderėjimą laukuose wisokių Maskolijos krasztų. Isz tų žinių matyt, kad rugiais užsėti laukai tuluose Lietuwos pawieczuose iszrodo prastai, nors imant wisą Lietuwos plotą, galima laukti widutiniszko surinkimo, bet antai pawieczuose: Zarasų, Sziaulių, Wilkmergės ir Telszių rugiai iszrodo niekai; Wilniaus gub., Szwenteną pawietyj, daugelyj wietų jie wisai niekai. Apskritai imant, rugiai wisur geriaus iszrodo negu kwiecziai, tikt Suwalkų gub. kwiecziai geresni už rugius. Kadangi szi metą pawasaris sausas, todėl ir piewos Lietuwoj prastai sužėlė. Antroje pusėje Gegužio atsilankė lytus ir jie laukus sziek tiek pataisė. Buwo kaip kur ir ledai, bet jie ne daug blėdies padarė, kadangi želmens ne buwo dar sužėlę.

Žydai grįžta isz Argentinos.

Kasztais žydo, barono Hirscho, likosi Pietinėj Amerikoj, Argentinoj, parengtos žydiszkos kolionijos, ant kurių gabeno Hirscho kasztais žydus, norinczius užsiimti žemdarbyste. Isz Lietuwos teiposgi diktai žydų ant tų kolionijų iszgabeno, bet jiems ten nepatiko ir grįžta jų daug atgal į Lietuwą. Dabar antai, atkakęs laiwas į Odesą, atgabeno 186 žydus, grįžtanczius į Lietuwą isz tų žydiszkų Hirscho kolionijų. Mat žydams teip su žemdarbyste sekasi, kaip musiszkiems su bizniais: žydai, per amžius prekiaudami, atprato nuo žemdarbystės, musiszkiai gi niekada prekysta neužsiiminėjo, todėl ir nežino kaip tą daryti, neiszmano kaip prekiauti.

Pasimirė kunigas Bartoszewyczius.

8 d. Gegužio, Kweidainiuose, Reseinių paw., pasimirė prabaszczius tos parapijos, kunigas kanaunįkas Bartoszewyczius. 10 d. Gegužio atsibuwo laidotuwės. A. a. kunigas Bartoszewyczius iszgyweno Kweidainiuose 33 metus. Ne wienas lietuwys gywenantis Amerikoj pažino welionį Kweidainių prabaszczių. P. L.

Liėtuwos tirinėtojai.

Maskoliszka antropologiszka draugystė szią wasarą siunczia 14 sawo sanarių ant antropologiszkų tirinėjimų į wisokius Maskolijos krasztus, o terp tų teiposgi į lietuwių apgywentą Suwalkų gubernįją ir į lietuwiszkas kitos Nemuno pusės gubernijas. Antropologiszkus tirinėjimus Lietuwoj darys mat dar pirmą kartą, iki sziol nieks dar jų czia ne darė. Rods siuntė į Lietuwą randas tirinėtojus, bet jie darė tikt etnografiszkus tirinėjimus, rinko žmonių dainas ir tt.

Szunes waiką suėdė.

Miestelyj Sokolka, Grodno gub. tarnaujanti mergina pagimdė waiką ir kad niekas ne žinotų, paslėpė jį kluone, kur užeidawo 2—3 kartus ant dienos ir pažindydawo; matomai dar nelaiminga motina ne wisai buwo nustojusi žmoniszkų jausmų. Į porą dienų wėliaus, į kluoną per pamatą prisigriebė didelis szuwa, sugriebė ten padėtą waiką ir iszwilko ant ulyczios. Einanti ul. senelė, pamatė szunį tasantį waiką, bet ji teip nusigando, kad parbėgusi namon, palindo po peczka. Kada ją isztraukė namiszkiai, ji papasakojo, ką matė ant ulyczios; iszbėgo žmonės gelbėti waiką, bet buwo jau per wėlu: szunes mat spėjo ji sudraskyti.

Musztynės terp oficierų ir ciwilistų.

Insrutyj, Prusų Lietuwoj, užgimė smarkios musztynės terp prusiszkų oficierų ir ciwilistų: du oficierai už ką ten susipyko su ciwilistais ir turėdami ginklus, užsimanė sawo prieszus nubausti: iszsitraukė kardus ir su jais užpuolė ant beginklių ciwilistų. Kadangi wienok paskutinių buwo daug daugiaus, todėl, nors oficierai ne wienam ir sudawė, bet ant galo ciwilistai pergalėjo, atėmė nuo oficierių kardus ir juos sulaužė.

Walginyczia Wilniaus Blaiwystės Draugystės.

Wilniuje, maskoliszko rando parengta, blaiwystės draugystė uždėjo arbatos pardawinyczią ir walginyczią beturcziams miesto gywentojams. Prekės arbatos ir walgių toje walginyczioj wienok ne kiek pigesnės negu kitose miesto beturcziams walginycziose. Porcija arbatos ir 6 cukraus szmoteliai kasztuoja 5 kap., stiklas arbatos ir wienas cukraus szmotelis kasztuoja 1 kap., sodos wandens butelis 4 kap., pieno stiklas 4 kap., porcija rugusio pieno 10 kap. Pietus po 20 kap., imant 2—po 15 kap., 3—po 8 kap. Duoda ir pyragus už tokią jau prekę kaip ir duonkepių pardawinycziose. Taigi pasirodo, kad minėta blaiwystės draugystė uždėjo walginyczią ant pelno ir ant naudos prie jos wisokių dykaduonių maskolių.

Gaisrai.

2 dieną Gegužio užsidegė klebonijos namai Czekiszkiuose, Kauno pawietyj. Namai buwo sziaudais dengti, todėl ugnis ant syk apėmė wisą triobą, kuri su wisu ir sudegė. Ugnies prie bažnyczios ne prileido subėgę žmonės. Karszcziausiai bažnyczią gynė, kaip paduoda "Kowenskija Gubernskija Wiedomosti", žydas Perel, kurisai be kopėczių užlipo ant stataus stogo, laistydamas wandeniu, nedawė užsidegti. Užtai gawo jis dowaną nuo prabaszcziaus, kunigo Bijeikos.

10 d. Gegužio iszdegė dalis miestelio Ostrina, Lydos paw. Wilniaus gub. Nuo nežinomos prieżasties užsidegė žydiszki nameliai prie rinkos. Kadangi pawasaris sausas, wiską saulė iszdžiowino, ugnis neiszpasakytai greitai platinosi, o gesinti ne buwo kam, kadangi žydai griebėsi gelbėjimo wien sawo daiktų. Į pagelbą degancziam miesteliui, su sawo žmonėms, atbėgo sawinįkas dwaro Leszczanka, Grabauskas, kuriam po ilgam darbui ir pasisekė ugnį suwaldyti. Iszdegė czia iszwiso 95 žydiszki namai, 9 ukinįkų, dwi zydų sinagogos, 23 ne gywenamos triobos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 rublių.

Antroje pusėje kowo mėnesio Wilniaus gub. buwo iszwiso 30 gaisrų. Isz to skaitliaus užgimė: 2—nuo atsargumo paczių padegėlių, 12 nuo negerai įtaisytų kakalių ir kaminų, ir 16—nuo nežinomų prieżaszczių. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė padarė blėdies ant 40513 rublių. Didžiausias gaisras buwo kaime Nowosiolki, kur iszdegė 25 ukes; wertė iszdegusių triobių iszskaityta ant 11474 rubl.

17 d. Gegužio iszdegė wiena dalis miesto Slucko, Minsko gub; ugnis isznaikino wisą miesto dalį "Amerika" wadinamą, apgywentą beturczių žydų. Gaisras užgimė wiename kluone ir greitai apėmė kaiminystoj stowinczias triobeles; iszdegė isz wiso 250 namų su kitokiomis triobomis. Isz po degėsų isztraukė kuną sudegusios 54 m. žydelkos.

Rado kuną prapuolusio popo.

Pereitame "Lietuvos" numeryj mes praneszėme, kad atkakęs isz Arensburgo į Rygą protojerejus Kudriawcew prapuolė. Policija ilgai be pasekmės jieszkojo prapuolusio, bet ant galo rado jo kuną kanale. Ant kuno nė jokių ženklų ne buwo, ant kaklo kybojo kryžius, kiszeniuose buwo 30 rublių pinigų. Kaip pranesza isz Arensburgo, isz namų jis paėmė 35—40 rub., ne daugiaus, taigi mat nė pinigų ne truksta. Turėjo jis swecziuose pas popą Preobraženskį, kur atsilankė, gerai užsidulinti ir eidamas ne ant twirtų kojų, įpuolė į kanalą ir prigėrė.

Aukos ant baduojanczių maskolių.

Po wisą Lietuwą renka dabar aukas ant baduojanczių Maskolijos gywentojų; Wilniuje antai draugystė Raudonojo Kryžiaus surinko 4751 rubl. Maskoliszkas laikrasztis "Swiet" apskundžia Lietuwos katalikus, kad jie neprisideda sawo aukomis, kad Wilniuje wienas tikt katalikas, wyskupas Zwierowicz, paaukawo ant to 60 rubl., daugiaus nuo katalikų aukų ne buwo. Žinoma, pasiekus badui nors ir musų prieszus, reikia juos szelpti kaipo žmonis. Jeigu wienok katalikai nesiskubina su szelpimu maskolių, tai ant to nemažai atsiliepia ir siundymai "Swieto" ant katalikų, kaipo ir tas, kad ir pats Lietuwos maskoliszkų urėdnikų skriaudžiami katalikai ne skęsta gėrybėse, wargą kenczia ir wietiniai katalikai, kurie lietuwiams wisgi artesni negu maskoliai, kuriuos mes wien kaipo sawo skriaudėjus pažinstame. Jeigu katalikus nelaimė pasiekia, maskoliai teiposgi nesiskubina jiems su pagelba. Kada antai dideli Wyslos twanai ant 16 milijonų rublių blėdies Lenkijos gywetojams padarė, ant suszelpimo nukentėjusių katalikų nuo maskolių įplaukė tikt 800 rubl. Wieton peikti katalikus, "Swietui" nepriderėtų užmirszti ir apie sawuosius: atszalumas maskolių dėl katalikų, užkreczia tuom paczių ir katalikus.

Naujas prisakymas muitinyczioms.

Wisos maskoliszkos muitinyczios gawo isz Peterburgo prisakymus, steinanczias isz užrubežių drukuojanczias ir raszanczias maszinukes iszduoti tikt tiems, kurie turės daleidimus ant laikymo tokių maszinukių nuo gubernatoriaus. Taigi mat Maskolijoj negalima turėti raszanczių ir drukuojanczių maszinukių be gubernatorių daleidimo.

Expliozija.

13 d. Gegužio, Wilniuje, ant Didėsės ul. aptiekoriszkų daiktų pardawinyczioj Falko Nemzero atsitiko smarki benzinos expliozija, kurios pardawinyczios langai ir durys tapo iszmestos net ant ulyczios. Nuo expliozijos užsidegė krautuwės widuryj ir liepsna, besiwerždama per iszdaužytus langus, prisigriebė stogo. Subėgę ugnagesiai ugnį užgesino, bet ji buwo jau prisigriebusi į kaimyniszkas krautuwes. Isz wiso blėdį nuo tos expliozijos paeinanczią skaito ant 25000 rublių.

Isz Sziaulių, Kauno gub.

Nuo ateinanczio rudens Sziauliuose bus atidaryta moteriszka gimnazija, į ją jau szį metą priiminės norinczias pastoti mergaites. Tokiu budų musų Sziauliai bus tai wienaitinis pawietinis miestas Maskolijoj turintis dwi gimnazijas. Reikia dabar, kad ir lietuwaitės nesiszalintų nuo mokslo. Neseniai wietiniai žydai, be prisidėjimo kitokių tautų ir tikėjimų parengė Sziauliuose ligonbutį, kuriame patelpa 32 ligoniai. Prie ligonbuczio dižurūja daktarai dieną ir naktį, priiminėja ligonius ir isz miesto ir tai ne tikt žydus, bet ir krikszczionis. Miesto ligonius priima dykai, dykai ir užlaiko ligonbutyj; swetimi gi už gydymą ir užlaikymą moka po 10 rubl. ant mėnesio. Nuo atėjusių į ambulatoriją ant rodos ir už daktaro pagelbą nė jokio užmokesnio nereikalauja.

Isz Amerikos.

Žemes drebejimai.

Žemės drebėjimus jautė Kalifornijoj, apie Santa Barbara ir apie Maysville, Ky, bet jie didesnių nelaimių ne atgabeno, suskulė wien diktai stiklinių ir porcelėninių indų. Tulį gywentojai laike tų trumpų žemės drėjimų matė net degantį kamuolį besileidžiantį isz dangaus ant žemės. Raiti bandė puolantį daiktą wyti, bet jo pawyti ne galėjo.

New Yorko bulmistras wisu nekenczіamas.

Tuli Amerikos didžturcziai, per papirkimus patekę ant urėdų, tankiai paskui elgiasi teipjau despotiszkai kaip ir maskoliszkas caras. Antai į New Yorko bulmistrus tapo iszrinktas Van Wyck ir užėmęs New Yorko sostą, pradėjo sawo darbą nuo praszalinimo nepatinkanczių sau urėdnįkų. Be jokios priežasties praszalino policijos komisorius Hamiltoną ir Phillipą. Už tokį sulaužymą tiesų gubernatorius rengiasi jį nuo jo urėdo praszalinti. 4 d. Sejos, per pacztą, bulmistro prieszai atsiuntė jam net dinamito bombą; kadangi ją wienok isz syk nužiurėjo, todėl ji blėdies ne padarė.

Nelaime ant kapiniu.

CINCINNATI, OH. Dienoje puoszimo kapų, ant czianykszczių kapinių atsitiko nelaimė: sugriuwo silpnai pastatyta platforma, ant kurios buwo susirinkę apie 100 žmonių, daugiausiai waikų ir moterų; prie to daugelis tapo sunkiai apkultų, o terp tų 7 apkulti, rodosi, mirtinai.

Expliozijos.

NEW YORK. Popieros dirbtuwėse Tobias New & Co. atsitiko baisi expliozija, kurios 50 darbinikų likosi sunkiai sužeistų. Ant wietos rods užmusztų nepasirodė, bet dalis sunkiai sužeistų ne galės iszgyti. Expliozija atsitiko nuo susirinkusių dujų. Wisa dirbtuwės trioba tapo sugriauta; blėdį expliozijos padarytą skaito ant daugelio tukstanczių doliarų.

LEBANON, PA. Prie Cole Brook No 1, West Lebanon, peczių prigulinczių Lackawanna Iron & Steel Co. atsitiko baisi expliozija, nuo kurios ant kelių mylių sudrebėjo žemė ir pagedo diktai triobų. Expliozią pagimdė sutarpintas metalius prisigriebęs į kanalą. Prie to daug darbinįkų tapo sužeistų, ant wietos užmusztų ne buwo.

Darbininku sumiszimai.

CARTERVILLE, ILL. Darbinįkai St. Louis & Muddy Creek Co. jau nuo seniai sztraikuoja; wieton susztraikawusių, kompanija parsitraukė prie darbo negrus. Sztraikieriai pareikalawo, kad negrai butų nuo darbo praszalinti, bet kompanija to reikalawimo ne paklausė. Dirbanczius negrus saugoja 500 ginkluotų szerifo pagelbinįkų, negrams teiposgi kompanija iszdalino karabinus. Prie tokių sanlygų, žinoma, kad gal czia užgimti antros, kaip Lattimere, skerdynės. Kompanija pareikalawo nuo gubernatoriaus Tannerio pagelbos, bet tas atsakė, kad maisztai ne butų užgimę, jeigu kompanija mokėtų darbinįkams pagal užgirtą Springfielde tabelę.

Susidauže laiwas.

SEATLE, WASH. 19 d. Gegužio isz czia iszplaukė laiwas Jani Gray: ant jo buwo isz wiso 60 jurinįkų ir pasažierių. Ant jurių užklupo jį baisi wėtra, 22 d. Gegužio, 2 wal. naktyj, laiwas susidaužė ir 34 žmonės su juom paskendo: likusiems pasisekė susėsti į waltelę ir tie iszsigelbėjo, 1 d. Sėjos atplaukė į Seattle.

Nelaimingi aukso jieszkotojai.

Užtenka Amerikoj laikraszcziams pagarsinti, kad kur nors surado naujus aukso plotus, o tuojaus atsiranda norinti jo pilnus kiszenius prisisemti. Dabar antai ant salų Samoa atplaukė laiwas Sappy Sutherland su baisiai nuwargusiais pasažieriais ir jurinįkais, sweikatą jų sunaikino drugiai ir kitokios ligos. Southerland dar pereitą metą iszplaukė isz San Francisco jieszkoti aukso ant Salomono salų, Australijoj; ant jo buwo 11 aukso jieszkotojų ir keturi jurinįkai. Ant jurių ant laiwo apsireiszkė drugys ir laiwui neliko nieko daugiaus daryti, kaip plaukti į Apią, ant Samoa salų, jieszkoti daktarų pagelbos. Kada czia laiwas atplaukė, tikt wienas kapitonas galėjo ant kojų pastowėti, kiti gi gulėjo ir pasikelti jau ne galėjo, tuos patalpino ligonbutyj, bet nežinia, ar jie galės iszgyti.

Kaliniu maisztas.

LEAVENSVORT, KANS. 80 kalinių sėdinczių czanykszcziame kalinyj, iszsiųsti po prieżiura sargų ant darbo, pakėlė maisztus: wiena jų dalis pergelėjo sargus, paweržė ginklus ir pabėgo; isz wiso pabėgo 15 kalinių, daugiausiai užmuszėjų, plėszikų ir wagilių; wienas isz kalinių likosi perszautas. Kiti kurie nieko apie sukalbį nežinojo, pats sugrįžo į kalinį.

Nelaime ant geležinkelio.

KANSAS CITY, Szeszi waikai ir wienas suaugęs wyriszkis, susėdę ant tilto ant Missouri Pacific geležinkelio linijos, tapo atbėgusio taworinio trukio pagriebti ir suwažinėti. Trukis prispaudė galwą ano suaugusio wyriszkio prie tilto barijeros ir ją sutrupino, keturi waikai tapo sunkiai sumankyti, likusiejie du nuszoko nuo tilto į upę ir tie iszliko neužgauti.

Geltonasis drugys.

Ant laiwo "Garrick", atplaukusio į New Yorką isz pietinės Amerikos, apsireiszkė geltonasis drugys, Laike kelionės apsirgo peczkurys Collins ir jisai 12 d. Gegužio pasimirė; 17 d. Gegužio apsirgo jurinįkas Hansen, bet, atkakus laiwui į New Yorką, jis ant tiek pasitaisė, kad jį galėjo nusiųsti į ligonbutį.

Gaisrai.

WASHINGTON, IND. 15 mylių nuo czia ėsantis miestelis Bichnell su wisu iszdegė. Ugnis užgimė jawų krautuwėj; kadangi czia nėra ugnagesių, todėl ne buwo kam ugnį gesinti, ji platinosi niekeno ne stabdoma. Miestas iszsiuntė praszymą į Vincennes atsiųsti pagelbą, bet ir ten ugnagesiai ne turi garinių czirszkynių, todėl teiposgi negalėjo atsiųsti reikalaujamos pagelbos.

PORTSMOUTH, OH. Sudegė czianykszte plieno dirbtuwė Burgess Steel and Iron Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 400 000 dol. 800 darbinįkų per tai neteko darbo.

WEST SUPERIOR, WIS. Sudegė czia Webstero kedžių dirbtuwė. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol. Per tai daug darbinįkų neteko darbo.

WATERLOO, IA. Sudegė czia wiena isz didžiausių Iova sztete meblių dirbtuwė Peck, Naumann & Walls Company. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.

Austrija ir Lattimero skerdynes.

Po atsitikusių Lattimere darbinįkų skerdynių, Austrijos randas pirmiausiai atsiliepė, užtardamas už nuskriaustus sawo pawaldinius, laukė tikt, kada pasibaigs prowa. Kada žmogžudžiai tapo sudo iszteisinti ir nuskriaustus darbinįkus sudas rado kaltais, Austrijos randas per sawo ambasadorių atsiliepė tiesiog į Amerikos prezidentą, bet gawo atsakymą, kad kadangi sudas rado kaltais darbinįkus, todėl Washingtono waldžios ne gali iszpildyti Austrijos riekalawimo kaslink atlyginimo nuskriaustiems. Dabar wėl Austrijos randas praneszė prezidentui McKinlyui, kad tasai atsakymas neužganėdina Austrijos ir ji reikalauja atlyginimo szeimynoms užmusztų Austrijos pawaldinių, tikt su sawo reikalwimu palauks, kol Amerika nepabaigs karės su Iszpanija. Maskolija gi už sawo nuskriaustus pawaldinius iki sziol neužtarė ir neužtars.

Wetros.

ST. JOSEPH, MO. 2 d. Sėjos, wakare, per wieną dalį De Kalb pawieczio perbėgo baisus sukurys, kurisai daug blėdies ir nelaimių atgabeno: iszgriowė daug farmų, iszmuszė daug gywulių. Prie to keturi žmonės likosi užmuszti, sužeistų gi yra daug.

Daug reikalauja.

Pereitame "Lietuvos" numeryje mes praneszėme apie susimuszimą prie įėjimo į New Yorko portą angliszko garlaiwio "Fascola" su amerikoniszku kariszku laiwu "Columbia", nuo ko "Fascola" paskendo. Kadangi pasirodė, kad susimuszimas atsitiko per neapsižiurėjimą oficierų amerikoniszko laiwo, todėl sawinįkai angliszko laiwo atsiliepė į Amerikos laiwynės ministerį raikalaudami užmokėjimo 200000 dol. už paskandytą garlaiwį.

Isz darbo lauko.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 222 nusibankrutinimai; pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo jų 241; Kanadoj buwo jų 16, pereitą gi metą 23. Karė ant darbų ir prekystos iki sziol neatsiliepė wodingai. Kwieczių prekės truputį nupuolė, kadangi užėmus szį metą didesnius žemės plotus po kwieczіais, tikisi surinkti 700 000000 buszelių. Žymiausiai pasigerino darbai geležies ir plieno dirbtuwėse. Paskutinį mėnesį dirbtuwės iszdirbo žalios geležies 1 milijoną tonų, taigi po 228000 tonų per sanwaitę; taigi daugiaus negu kada nors: pereitą metą iszpuolė tikt po 170780 tonų per sanwaitę.

¶ PHILADELPHIA, PA. Tuktsantis darbinįkų dirbanczių prie laiwų perkrowimo ant Delaware upės paliowė dirbę. Darbinįkai reikalauja prie nakties darbo ant pusės didesnio užmokesnio, už darbą gi nedėlios dieną dwigubo; ant paprasto užmokesnio už dienos darbą po 3 dol. ant dienos jie sutinka. Kadangi dabartinis darbinįkų sztraikas ne parankus garlaiwių kompanijoms, todėl darbinįkai turi wiltį, kad jų reikalawimai bus iszpildyti.

¶ PITTSBURG, PA. Setven Mfg Co., kurios dirbtuwės yra Allegheny, Pa., turi daug reikalawimų ir todėl darbai eina gerai.

Oil Well Supply Co. nupirko seną apleistą Elba Iron Co. geležies dirbtuwę, taiso ją dabar ir kaip tikt darbai prie to pasibaigs, prasidės darbai wisose jos dalyse.

Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai, dirba wisos Pittsburgo ir aplinkinių dirbtuwės, kaip kitose dirba ant dwiejų permainų. Clinton Iron and Steel dirbtuwėse pakėlė darbinįkų uždarbį ant 10%.

¶ WILLINTON, DEL. Su darbais pas mus tankios atmainos: wieną sanwaitę geriaus dirba, kitą wėl blogiaus, bet isz wisų aplinkinių pas mus greicziaus galima darbą gauti negu kitur, tikt užmokesnis mažas: žmogus su szeimyna wos gal uždirbti ant duonutės kasnelio. Uzstojus karei, wiskas pabrango. Wargas brolyczіai!

I. M. T.

¶ SOUTH BEND, IND. 1000 darbinįkų czianykszczių Singero siuwamų maszinų dirbtuwių pakėlė sztraiką. Darbinįkai pareikalawo pakėlimo uždarbio ant 11c. už darbo walandą. Dirbtuwių užweizėtojas pažadėjo apie tai pakalbėti su kompanijos prezidentu, kada tasai pargrįš isz Europos.

¶ WAUKEEGAN, ILL. Czianykszcziose drato dirbtuwėse dirba gerai, darbai traukiasi per dienas ir naktis, kadangi dirbtuwės turi daug reikalawimų.

Kadangi darbinįkai czianykszczių brass foundry dirbtuwių nesutiko dirbti už numažintą prekę, dirbtuwių sawinįkai priėmė prie darbo moteris.

¶ STONEGA, VA. Virginia Coal & Iron Co. parengė czia 430 koksо peczių, iki pabaigai szio mėnesio parengs dar 70 naujų, o iki Rugsėjui dar 100 peczių.

¶ HARRISBURG, PA. Likosi czia inkorporuota nauja kompanija anglių kastynių ir kokso dirbtuwių po wardu Conemaugh Coal & Coke Co. Kapitalas kompanijos yra $1000000.

¶ MARTINS TERRE, O. Naujos Laughlino geležies dirbtuwės jau gatawos ir neužilgio jose pradės dirbti, bet nuo kada prasidės darbai, dar nežinia.

¶ SCOTDALE, PA. Nauja blekės dirbtuwė, kurią czia stato Meadow Rolling Mill Co., iki Liepos mėnesiui bus gatawa ir paskui jose prasidės darbai.

¶ EAST CHICAGO, ILL. Rytinių sztetų kapitalistai nori czia parengti didelę geležies ir plieno dirbtuwę. Ant pastymo dirbtuwės nupirko 300 akrų žemės. Kada wiskas bus gatawa, ras czia darbą 2000 darbinįkų.

¶ NEW CASTLE, DEL. Dirbtuwėse New Castle Steel & Plate Co. dirba pusėtinai.

Darbai prie statymo blekės dirbtuwės neužilgio pasibaigs ir paskui tuojaus jose pradės dirbti.

¶ MINGO JUNCTION, O. Darbai prie didinimo Aetna geležies dirbtuwių neužilgio pasibaigs ir paskui prasidės darbai padidintose jos dalyse.

¶ WEST NEWTON, PA. Dirbtuwėse West Newton Tin Plate Works dirba labai gerai ir yra wiltis, kad darbo užteks ant ilgai.

¶ HILLSBORO, ILL. Sztraikas czianykszczių kalnakasių traukiasi toliaus, todėl tegul czia nieks nekeliauja darbo jieszkoti.

¶ LEBANON, PA. Darbinįkai prie peczių Cornwall pakėlė sztraiką todėl, kad darbdawiai numažino jų uždarbį.

¶ ASHLAND, KY. Susitwėrė czia kapitalistų kompanija, kuri neužilgio pradės statyti naują geležies liejinyczią.

¶ CATASAUQUA, PA. Geležies dirbtuwės D., kurios tris metus iszstowėjo, neužilgio pradės dirbti.

¶ DENVER, COL. 1000 kalnakasių szito apskriczio pakėlė sztraiką. Kalnakasiai reikalauja padidinimo už darbą užmokesnio.

¶ BIRMINGHAM, ALA. Naujos dirbtuwės Nut & Bolt Co. neužilgio bus parengtos ir prasidės jose darbai.

¶ ALLENTOWN, PA. Susitwėrė czia kompanija, kuri nupirko czia nykszczias geležies dirbtuwes ir pradės jose dirbti.

¶ SHREWBERRY, W. VA. Darbai czianykszcziose anglių kastynėse eina silpnai; ne dirba nė pusės laiko.

BLOOMINGDALE, ILL. Susitwėrė czia kapitalistų kompanija, kuri rengiasi pastatyti dirbtuwę blėkinių dėžių.

¶ WARREN, OH. Darbai czianykszczioj geležies dirbtuwėj pereitą sanwaitę prasidėjo abiejose jos dalyse.

¶ NILES, OH. Geležies liejinyczіose Coleman Shields, kurios ilgai iszstowėjo, pradėjo jau dirbti.

¶ RUSSEY, IA. Sztraikas czianykszczių kalnakasių pasibaigė; sugrįžo jie prie darbo.

¶ JOHNSTOWN, PA. Dirbtuwėse J. Tin Plate Co., kurios iki dabar stowėjo, pradėjo dirbti.

¶ NILES, OH. Thomas pecziai neužilgio pradės dirbti.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Pasitraukė kunigas Balsewyczius.

"Garsas" pranesza, kad kunigas Balsewyczius pasitraukė nuo wietos prabaszcziaus lietuwiszkos parapijos Wilkesbarre, Pa. Priežastys pasitraukimo, kaip sako "Garsas", buwo nesutikimai terp prabaszcziaus ir iszrinkto parapijos komiteto. Kaip isztikro tie dalykai ten stowi, mes nežinome, todėl apie tuos nesutikimus ir spręsti ne galime,

Isz Union City, Conn.

"Lietuwa" pakėlė klausymą, ar mes negalėtume sutwerti įtaisos szelpimo tų musų tautiszkų darbinįkų, kurie, pasiszwentę dėl tautos gero, iszsižadėjo patys sawęs, t. y. nedirbo patys dėl sawęs, o tikt dėl musų wisų bedirbdami nustojo sweikatos. Jeigu wisos tautos turi atsakanczias įtaisas, kurios užsiima szelpimu į wargą įpuolusių užsipelnusių sawo darbais ant tautiszkos dirwos darbinįkų, tai kodėl gi jau mes negalėtume padaryti dėkingystę dėl tų, kurie dėl musų ir sawo gywastį paszwenczia? Sziam užmanymui asz pilnai pritariu, paskirdamas isz sawo wargo nors $1.00, ir prižadu, atėjus laikui, pasidarbuoti dėl to nors kiek, rinkdamas ir nuo kitų tautieczių ant suszelpimo musų nuwargusios tautos warginų geradėjų.

TAUTIETIS.

Dr-tė P. Armino isz Union City, Conn., ant susirinkimo atsibuwusio Gegužio 29 d. nusprendė iszleisti ant laimikio sidabrinį laikrodėlį paaukautą p. J. Dulbio ir aukso 5 dol. Traukimas laimikių bus 22 d. Rugsėjo 1898. Pelnas eis ant tėwynės labo.

DRAUGAS.

Nauja draugystė.

Elizabethe, N.J. užsidėjo nauja draugystė po wardu Lietuwos Sunų. Į ją gali prigulėti kiekwienas lietuwys ir latwys be užklausymo apie tikėjimą, jeigu tikt moka lietuwiszkai kalbėti ir doraus gywenimo.

Mieriai tos draugystės yra: broliszka meilė, pagelba ir apžiurėjimas ligoje, pasimirus palaidojimas kuno ir pagelba jo artymiausiems giminėms. Norinti į tą draugystę prigulėti isz to miesto ir isz aplinkinių yra szirdingai užpraszomi. Susirinkimai laikomi pirmą ir treczią ketwergą kiekwieno mėnesio ant Ernest Zarino salės, 65 Broadway st. Elizabeth Port, N. J.

KOMITETAS.

Isz Elizabeth Port, N.J.

3 d. Birželio, ant Coal dokų tapo sutrintos kojos Antano Lasicko, ir wieną kojį Alexijonų ligonbutyj nupjowė; nelaimingas žmogus dabar su gywaszczia swarstosi.

Darbai eina ne praszcziausiai, bet kas darbo neturi, tai gauti labai sunku, o ypacz isz kitur atwažiawusiam.

Dar apie literariszką fondą.

Ant musų užmanymo sutwerti literariszką fondą atsiliepė du laikraszcziai: "Vienybė" pritarė užmarymui, "Kardas" gi ne. Nuo "Kardo" isz syk nelaukėme pritarimo, ne dėl pritarimo mes klausymą pakėlėme, bet ant apswarstymo kokiu budu tokį fondą galima but parengti ir kas jo prisižiurėjimu galėtų užsiimti. Nežiurint ant priesztarawimo "Kardo", mums rodosi, kiekwienas lietuwys, kuriam rupi pakėlimas lietuwiszkos raszlawos ir pastatymas jos ant normaliszkų wėžių, reikalą tokio fondo pripažys. Literariszkas fondas reikalingas ne wien ant szelpimo nuwargusių raszėjų, bet teipo-gi ant atlyginimo neturtingiems raszėjams už jų darbą, ant iszleidimo, ypacz gi mokslіszkų knigų, kurių, ėsant mažai lietuwių linkusių prie mokslo, iszleidimas ne apsimoka ir paraszusziam tokią knigą sunku gauti iszleistoją. Nors "Kardas" užgina, bet terp lietuwių yra užsipelnę raszėjai įpuolę į ligą negalinti jau uždarbiauti, nors mes ant rasztiszkos dirwos nuo neseniai darbuojamėsi; bet apie tokias ypatas mes dabar ne kalbėsime. Ant pagadinimo sweikatos per sunkiai dirbant ne reikia tankiai nė deszimties metų, ant to gal užtekti ir trumpesnio, laiko. Musų raszėjai, eidami į augsztesnius mokslus, mažą nuo tewų galėjo turėti paszelpą, jiems reikėjo užsiimti ne wien mokslu, bet drauge ir uždarbiu ant iszsimaitinimo; tokį wargą ir dwigubą darbą galėjo pakelti tikt druti ir su wisu sweiki, silpnesni galėjo pagadyti sawo sweikatą dar į mokslus eidami. Nereikia užmirszti, kad jeigu antai Lietuwos intelegentai mažai prisideda sawo darbais prie pakėlimo lietuwiszkos raszlawos, jeigu terp jų mažai yra besidarbuojanczių, tai isz to jau iszpuola, kad mažam besidarbuojanczių pulkeliui reikia dirbti daugiaus, o ne wienam net daugiaus negu jis gali ir už sawo darbą nė jokio ne gauna atlyginimo. Ant musų laikraszczių kolіojimų, ant jų paliepimo tinginiaujanti ne kibs prie darbo, todėl reikia wien rupintiesi apie dirbanczius, wis tiek kokių nuomonių jie ne butų. Aprupinimo reikalauja sziądien ne dwasiszki raszėjai, bet swietiszki. Dwasiszki raszėjai yra juk kunigai, o tie, turėdami wietas prie bažnyczių, paszelpos nereikalauja. Bereikalo todėl "Kardas" bauginasi, kad literariszkas fondas neitų ant szelpimo kunigų. Jeigu jis ir taps kada nors sutwertas ir jeigu galės szelpti raszėjus, tai jo priderystė bus szelpti užsipelnusius wisuomenei, tautai, o ne užsipelnusius kokiai nors musų partijai. Ar ir tame mums ne pritars "Kardas?

Užmigo lietuwiszkas laikrasztis.

Lietuwiszki iszeinanti Pennsylvanijoj laikraszcziai pranesza, kad laikrasztis "Darbinįkas", pasitraukus nuo redaktorystos Kuncmanui, jau užmigo. Spaustuwės sawinįkai bandė ant redaktoriaus parsitraukti p. Astramską, bet su juom ne susitaikė. Nežinia dabar, ar tasai laikrasztis iszeidinės toliaus ar ne. Su "Darbinįko" nuomonėms ne wienas galėjo ir nesutikti, bet nieks negal pasakyti, kad jis buwo nenaudingas: "Darbinįkas" aiszkino darbo sanlygas, tiesas darbinįkų, traukė juos į wienybę, kadangi tikt einant isz wien darbinįkams galima iszkariauti geresnį dirbanczių luomų padėjimą. Laikrasztis buwo rėdomas gerai, geriaus už ne wieną isz sziądien iszeinanczių laikraszczių.

Isz wisur.

‖ Musų žmonių pasakose yra gana pasakojimų apie uždumtus dwarus; niekam wienok czia nepasisekė dar atkasti tokį uždumtą dwarą. Netoli Smolensko, wienas ukinįkas kaimo Raczajewkos, norėdamas iszplatinti sawo daržą, netikėtai užtiko uždumtą kliosztorių. Kasdamas žemę, pasiekė jis su spatu kokį ten kietą daiktą, į kurį spatas nelindo, todėl jis nusprendė aplink apkasti ir neužilgio atkasė iszmurytą isz akmenų cerkwės boksztą. Persigandęs, metė darbą ir nubėgęs į miestą, pradėjo pasakoti apie netikėtą radinį. Mieste sutwėrė komisiją, kuri pradėjo toliaus kasinėti, atkasė wisą boksztą, gerai užsilikusį; buwo jame langas, per kurį galima buwo prisigriebtį, į uždumtos cerkwės widurį. Bandė czia nusileisti du darbinįkai, bet oras buwo teip pagedęs, kad jie apczioje negalėjo iszbuti teip ilgai, kad widurį cerkwės galėtų apžiurėti; paimtos žwakės ir balanos nenorėjo degti pagedusiame ore. Per plyszius wienok užtėmyjo ant cerkwės sienų abrozdus, isz kurių abrozdas Motinos Szwencziausios gerai dar užsilikęs, nepagedęs. Aplink cerkwę atkasė daug akmeninių paminklų ir žmonių kaulų, isz ko galima spręsti, kad czia buwo kapinės. Czia mat 400 metų atgal buwo maskoliszkas kliosztorius, kurį laike karių su Lietuwa nokonkai apleido, o jo triobas wėjai su pieskoms užneszė.

‖ Netoli Siedlecų, nesugauti žmogžudžiai užpuolė ant namų geležinkelio sargo, Pranciszkaus Solnicos, papjowė patį Solnicą, jo paczią ir 14 metų mergaitę, 16 metų sunų sužeidė, 4 metų gi sunus iszliko neužgautas. Solnica mat ką tikt praleido trukį ir ėjo namon; tuom tarpu užpuolė ant jo du plėszkai ir papjowė, bet jis priesz mirtį spėjo surikti, ant riksmo atbėgo pati, kurią plėszikai teiposgi papjowė. Atlikę su seniais, atėjo jie į sargo butelį, radę czia 14 m. mergaitę ir 16 m. sunų, paskutinį norėjo teiposgi papjauti, bet kada plėszikai pakėlė peilį, waikas pasilenkė, gawo smugį į kaklą, bet jam pasisekė iszbėgti; bėgdamas szaukė pagelbos. Pabugę plėszikai, papjowė dar mergaitę ir prasiszalino. Keturių metų Solnicos sunus iszliko neužgautas tikt per tai, kad jis, kada ant tėwo riksmo iszbėgo laukan motina, iszsekė paskui ją ir ant kiemo pasislėpė malkų kruwoj. Užmuszėjų iki sziol dar nesusekė, suaresztawo kelis nužiurėtus, bet nežinia, ar suaresztuoti tas žmogžudystes aliko.

Iszeinatis Ryme laikrasztis "Pelerin" pranesza, buk bažnyczioj Motinos Szwencziausios ant Monticello apsireiszkė stebuklas. 15 d. Balandžio pirmiausiai dwi mergaitės užtėmyjo, kad ėsantis ant abrozdo altoriuj Christus atidarė akis. Apie sawo patėmyjimą mergaitės iszpasakojo kitiems ir pasklidus gandui apie stebuklą, pradėjo rinktiesi žmonės į bažnyczią. Randas atsiuntė komisiją ant isztirimo, kuri abrozdą nukabino, bet nieko nerado, kada jį pakabino ant wietos, Christus wėl atidarė akis, ką pripažino ir žandarai. Dalykai tie dar wis prideranczіai neisztirti, todėl ir negalima spręsti, ar czia yra isz tikro stebuklingas apsireiszkimas, ar tikt susirinkusiems teip rodosi.

‖ Dware Struża, Liublino pawietyje Lenkijoj, bernai teip subadė su szakėmis dwaro sawinįka, Piotrowskį, kad jis wargiai bo galės iszgyti. Piotrowski yra garsus Lenkijoj arklių augytojas, atėjo jis pažiurėti, kaip bernai užlaiko kumelę su kumelukais ir kaip tikt peržengė twarto slenkstį, ant jo szoko su szakėmis keturi bernai, badė ir muszė tol, kol kiti tarnai ne atbėgo ponui į pagelbą. Piotrowski turi subadytą szoną, pilwą ir teip sunkiai sumusztas; wilties ant iszgijimo nėra. Jis mat pirmą nubaudė, turbut per daug lenkiszkai, minėtus bernus už wogimą awižų, bernai mat už tą nubaudimą atmokėjo teip, kaip moka.

‖ Peterburge, ant upės Newos, prie jos kranto stowėjo botai szieno prikrauti. Nežinia nuo ko, užsidegė wienas botas, liepsna, neszama wėjo, uždegė szieną ant kitų botų ir į wieną walandą wisas upės plotas twėrė liepsną. Pradegus wirwėns, kurioms buwo prie kranto pririszti, botus su deganczіu szienu neszė wanduo prie stowinczių ant upės jau iszkrautų, tuszczių ir daug jų uždegė. Subėgę ugnagesiai, po ilgam darbui, ugnį suwaldė, bet jį iszkaino 26 botus su szienu ir 10 tuszczių. Nė szienas nė botai asekuruoti ne buwo; jie prigulėjo neturtingiems žmonėms. Isz wiso blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 rublių.

Galicijoj badas. Lwowe iszbadėję žmonės pakėlė maisztus, užpuolė jie ant duonos ir kitokių walgomų produktų pardawinyczių ir paweržė produktus sau. Policija daug žmonių suaresztawo, bet beweżant į kalinį, jie prie policijos užpuolė ant tokių jau pardawinyczių kitose miesto dalyse. Į Lwową atkanka ukinįkai isz aplinkinių kaimų. Toki jau sumiszimai buwo ir Kolomyjoj, kur susirinkę kaimiecziai reikalawo duonos, kadangi nuo seniai jau badą kenczia. Waldžios bijosi, kad ne užkiltų dar didesni sumiszimai, bet apie pasotinimą baduolių wisai nesirupina.

‡ Nėjokia liga tiek blėdies tautoms ne atgabena kaip girtuoklystė, ji, graužдama nuolatai pamatus žmonių gywenimo, daugiaus per metus paima aukų negu cholera arba kitokios apidemijos; nors wisi apie jos wodingumą žino, bet nieks neiszranda budo, kaip ją iszsnaikyti. Belgijoj antai, ant 6250000 gywentojų, yra 197996 karczemų. Atskyrus moteris ir waikus, iszpuola wiena karczema ant 8 gywentojų. Pereitą metą Belgijonys iszgėrė 70 milijonų kwortų spirito už 400000000 frankų. Nuo girtuoklystės pasimirė per wisą metą 20 000 žmonių.

‖ Lenkiszkame laikrasztyj "Gazeta Gnieznenska", iszeinanczіame mieste Gniezne, Poznaniaus prowincijoj, Prusuose, buwo patalpintas szitoksai apgarsinimas: "Keturios sanwaitės atgal prapuolė mano pati Berta; kas ją rastų, gali sau pasilaikyti su wisu, gaus dar 500 markių radybų". Pasiraszęs po apgarsinimu Julius K. plytnyczios sawinįkas. Nelabai, turbut, jis my.ėjo sawo paczią, jeigu ją dowanoja radėjui ir dar prideda 500 markių.

‖ Naujas maskoliszkas apszwietimo ministeris, Bogoliepow, teip nekenczia korsetų, kad jis iszdawė įsakymą wisoms mokslainėms daboti, idant nė wiena mergaitė lankanti mokslainę, ar tai pradinę, ar gimnaziją, ar augsztesnius akademiszkus kursus neneszіotų korsetų. Prisakymas tikrai wertas pagyrimo. Reiktų tokio mininisterio ir Amerikoj ant isznaikinimo ne tikt korsetų, bet ir bjauriausio amerikonių papreczio, taigi atrajojimo.

‖ Kadangi ant Kaukazo plėszikų pulkai, teip kaip Amerikoj, užpuola ant bėganczių geležinkelių trukių, todėl lygiai Degestano kariszkas gubernatorius, kaip ir wiso Kaukazo jeneral gubernatorius praneszė užweizėtojui Wladikaukazo geležinkelio linijos, kad jie daleidžia apginkluoti kelio sargus ir tulus trukių tarnus. Iki sziol ant Kaukazo ne szioti ginklus geležinkelio tarnams buwo uždrausta.

‖ Isz Wokietijos ateina žinios apie baisias audras su ledais, kurios szį pawasarį siautė wisokiuose Wokietijos krasztuose ir daug blėdies laukams padarė. Dėl buwusių debesų praplyszimų upė Lahn užliejo didelius klonių plotus. Badene ledai iszdaužė neiszpasakytai didelius laukų plotus. Szlezijoj ledai buwo dar smarkesni. Blėdį ledų laukuose padarytą skaito jau ant deszimczių milijonų markių.

‖ Ukinįkas kaimo Sieczenka, Chersoniaus paw., Klimow, užtėmyjęs, kad į kaimą atlėkė wanagas, užsimanė jį nuszauti. Nuo szuwio užsidegė jo namai, wėjas ugnį užneszė ant kaimynų triobų ir į trumpą laiką iszdegė 84 ukės. Prie to sudegė sukrauti aruoduose jawai, daug naminių gywulių ir wisokių padarų.

‖ Rytinėse Indijose, Pietinėj Azijoj, beveik su wisu iszdegė miestas Peshawer; gaisras siautė 24 walandas ir isznaikino 4000 namų. Blėdį skaito ant 20 milijonų doliarų. Prie to, kaip pranesza telegramai, pražuwo kiek ir žmonių, bet tikro jų skaitliaus dar nežino.

‖ Ant salos Timor, Holandiszkose waldybose pietinės Azijos, siautė baisus sukurys, kurisai neiszpasakytai daug nelaimių atgabeno. Wėjas nesziojo namus su žmonėms kaip plunksnas. Prie to su wirszum 2000 žmonių likosi užmusztų.

‖ Brazilijos sostapilėj, meiste Rio de Janeiro smarkiai siauczia geltonasis drugys. Mirszta ne tikt beturcziai, bet ir turtingi, nuo jo pasimirė pasiuntinys Chili republikos, sekretorius generaliszko prancuziszko konsulato ir Italijos konsulius.

‖ 13 d. Gegužio iszdegė kaimas Wielowies, Galicijoj. Ugnis isz naikino 53 gywenamus namus ir tiek jau kitokių triobų. Kadangi gaisras greitei platinosi, gywentojai beveik nieko isz sawo turtų iszneszti ne spėjo.

‖ Miesto Baku aplinkinėse surado naujus kerosino plotus; iszkasė czia daugiaus szulinių, isz kurių muszasi kerosino fontanos, szulinys ant Biki Eibuto iszduoda po 60000 pudų kerosino kas dieną.

‖ Mieste Niżny Nowgorod, rytinėj Maskolijoj, siautė baisus gaisras. Ugnis isznaikino su wirszum 200 namų ir naujai pastatytą cerkwę; blėdį jos padarytą skaito ant 2500000 dol.

‖ Prancuzijoj, netoli Chartres, iszdegė kaimas Puit Drouet. Ugnis isznaikino 22 ukes, wisus tų ukinįkų jawus ir gywulius, prie to sudegė trys waikai ir du suaugę.

‖ Mieste Zueriche, Szweicarijoj, į ažerą nuslinko didelis žemės plotas užimantis 50000 ketwirtainių pėdų. Prie to ir diktai namų nuslinko į ažera ir paskendo.

Naujausi iszradimai.

‖ Profesorius James Devar, ant susirinkimo Karaliszko Instituto Londone, apreiszkė apie sawo darbus ant pawertimo į skystą wieno isz twerianczių wandenį gazų, taigi hydrogeno; antras padarantis wandenį gazas, taigi oxygenas, jau seniaus, Kriokawos profesoriaus Olszewskio, likosi į skystą pawerstas. Wanduo pasidaręs isz susijungusių dwiejų gazų: hydrogeno ir oxygeno; kiekwienas isz jų yra gamtoj tikt gazo pawidale, susijungę gi drauge padaro skystą wandenį. Dabar mat mokslinczians pasisekė ir paczius atskirus wandens sudėtinius pawersti į skystus, moka jie pawersti į skystą ir musų žemės orą. Profesorius Dewar pawertė į skystą ne tikt oxygeną bet ir gazą helium, kurisai, nors isz karsztų szaltinių kyla į orą, bet ore nepasilieka. Iszradimas tasai, taigi pawertimas į skystus minėtų gazinių medegų yra labai swarbus, nėra abejonės, kad jisai ras pritaikymą techniszkuose dalykuose. Jeigu jau ne minėsime kitokių pritaikymų, tai pasakysime, kad su pagelba pawerstų į skystus gazų hydrogeno arba helium galima padaryti tokį didelį szaltį, kokio ant žemės niekada ne buwa, taigi szaltį su wirszum 200°. Kiekwienas skystimas garuodamas paima daug szilumos ir ir juo jis smarkiaus garuoja, juo daugiaus jos paima ir per tai atszaldo wietą, kur jisai garuoja. Pawersti į skystus gazai garuoja, taigi wirsta wėl į gazą labai smarkiai ir tai juo katrą isz jų sunkiaus pawersti į skystimą, juo jis smarkiaus wirsta wėl į gazą, juo daugiaus paima szilumos, o per tai mažiaus jos lieka ten, kur tokia medega garuoja.

‡ Ant atsibunanczios dabar New Yorke elektriszkos parodos, terp kitko, yra nauji iszradimai Edisono sunaus: pagerintas telegrafas be drato, teipogi powandeninės minos, kur ant padegimo minos nereikia ją jungti dratais, padega ją tie pats elektriszki spinduliai, kurie pernesza ir rasztą prie telegrafo be drato. Wisi tie nauji iszradimai, kaip ir daugumas iszrastų seniaus, parodo, kad amerikonai moka pagerinti kiekwieną europieczių iszradimą, bet pamatus iszradimams suranda europiecziai ir isz jų darbo amerikonai moka tikt pasinaudoti.

‖ Turtingas Austrijos fabrikantas, Kuhmayer, iszrado naują muzikaliszką instrumentą, kurisai, kaip sako, gal užstoti brangius wargonus bažnycziose. Naujas instrumentas yra tai teip jo praminta elektriszka citra, ne didesni už paprastą citrą. Citra yra panaszi į senowės lietuwiszkas kankles, tikt už jas mažesni. Po įtekme elektrikos, striunos iszduoda balsą skripkos, wijolenczėlės arba wargonų, kaip kas nori. Žinoma, tasai naujas instrumentas tikt ten galės rasti pritaikymą, kur lengwai galima gauti elektriką.

‖ Profesorius Berno (Morawijoj) techniszkos mokslainės, Karolius Zikler, iszrado naują telegrafą be drato, kurisai tuom skiriasi nuo telegrafo Marconio, kad ant persiuntimo telegramų sunaudojami ne elektriszki, bet szwiesos spinduliai. Pasinaudojant isz Zinklero talegrafo telegramai negal but perimami, prie Marconie telegrafo jie nuo perėmimo neapsaugoti.

Waistas nuo geltonojo drugio.

Geltonasis drugys yra tai wiena isz baisiausių ligų siaucziančių karsztuose musų žemės krasztuose. Pradėtoj dabar karėj Amerikos su Ispanija tikt todėl amerikonai nesiskubina siųsti sawo kariauną ant Kubos, kadangi, prasidėjus ten lytų laikui, apsireiszkia ir geltonasis drugys, kurisai pusę neįpratusios amerikoniszkos kariaunos galėtų isznaikinti. Geltonasis drugys paprastai griebiasi tikt baltweidžių, negrams jis ne daug kenkia. Neseniai, gywenantis mieste Montewideo, pietinėj Amerikoj, italijonas daktaras Sanarelli, kaip pagarsino laikraszcziai, iszrado waistą nuo geltonojo drugio. Waistas tas tapo jau isz dalies iszbandytas Brazilijoj laike smarkiai ten siautusio geltonojo drugio epidemijos. Apie pasekmingumą naujo waisto, pats jo iszradėjas, daktaras Sanarelli, laikė praneszimą daktarų draugystei mieste Sao Paolo, Brazilijoj. Daktaras Sanarelli sako, kad jo waistas arba serum, įczirksztas po žmogaus oda ne tikt saugoja sweiką, dar į ligą ne įpuolusį nuo užsikrėtimo, bet gydo ir užsikrėtusį, bet tikt tada, jeigu liga dar ne apėmė wiso organizmo, jeigu ji dar neužgriebė inkstų. Naują waistą duoda arklio kraujas bet tokio, kuriam per 12—14 mėnesių buwo įczirszkiami geltonojo drugio nuodai; per tai kraujas prie tų nuodų teip pripranta, kad jam jau jie ne gal užkenti. Toksai, teip sakant, sust printas arklio kraujas, ne jauslus ant ligos, įczirksztas žmogui ir jo kraują sustiprina, padaro jį stipresniu, galinczių pasipriesziti ligos bakterijoms. Rods mažai iki sziol buwo progos ant prideranczio iszbandymo to naujo waisto, bet ant kiek likosi iszbandytas, jis pasirodė pasekmingu; daktaras Sanarelli pasitiki dar jį galėsęs teip pagerinti, kad jis wisame galės atsakyti sawo užduotei teip, kaip ir kiti, nuo kitų ligų panaszus apsaugojanti ir gydanti waistai. Isz 22 ligonių, kuriems daktaras Sanarelli įczirszkė sawo naują waistą, tikt 5 pasimirė, seniaus gi paprastai isz apsirgusių pasimirdawo didesni pusė; pasigerinimą galima patėmyti jau po pirmam įczirszkimui, kadangi karszcziawimai prapuola po pirmam įczirszkimui. Mie-te Sao Carlo geltonasis drugys apsireiszkė terp kalinių sėdinczių wietiniame kalinyj ir nežiurint ant atskyrimo apsirgusių, wis labyn pradėjo platintiesi. Kaip tikt wienok lygiai pasilikusiems dar kaliniams ir sargams įczirszkė Sanarellio waistą, apsirgimai wisai pasiliowė. Ant to pasirėmęs, iszradėjas sprendžia, kad tasai waistas isz tikro saugoja žmogų nuo geltonojo drugio, bet jis raikalauja dar pagerinimo.

Kas iszmokina paukszczius lizdus krauti?

Ką moka žmogus, jis to turėjo iszmokti, jeigu ko nesimokino, to ir nemoka. Tuli laukiniai žwėrys ir paukszcziai daugelį daiktų moka ir nesimokinę; mokslą jie kaipo palaikus nuo tėwų perima, nors tie jų ir nemokina. Kiekwienas paukszczis, paweikslan, kitaip sau lizdą krauja. Ne wienas mokslinczius užduwė jau sau klausymą, ar tėwai paukszczius mokina lizdus krauti, ar jie tą mokslą kaipo palaikus apturėjo, neraikalawojo mokintiesi. Klausymas tasai iki sziol galutinai ne buwo iszrisztas; dabar tikt angliszkas mokslinczius, Butler, laikraszty "Zoologist", patalpino rasztą, kuriame, pasiremdamas ant faktų, parodo, kad lizdų krowimo paukszcziai nuo tėwų nesimokina, bet mokslą tą kaipo palaikus nuo tėwų apturi; kaip kada gi, prie persikeitusių gywenimo sanlygų jį nužudo. Butler turėjo namieje porą bengaliszkų paukszteliu, koki antai Japonijoj nuo seniai tapo prisawinti ir jau nuo kelių szimtų metų augina ten juos kaipo naminius. Ten laiko juos klėtkose, kuriose jie ir weisiasi. Teip auginami, neturėdami medegos ant pasidirbimo lizdų, jie deda kiauszinius paprastoj gusztelėj, lizdų nekrauja. Wieną kartą Butler į paukszczių klėtką įmetė pundelį žolės. Paukszteliai tie buwo jauni, pirkti Japonijoj, kur jų tėwai lizdų ne krauja; czia jie tuojaus puolė ant įmestos žolės pundelio, traukė sziaudelį po sziaudeliui ir isz jų, klėtkos wirszuj pakabintame žiede, sukrowė puikų lizdelį su įėjimu per szoną, wisai tokį, koki krauja tie paukszcziai laukiniais dar pasilikę Bengalijos giriose, kokių ne tikt jie, bet ir jų tėwų tėwai Japonijoj niekur matyti negalėjo. Kaip tą galima iszaiszkinti? Butlero paukszteliai niekur tokio lizdo Japonijoj nematė, su laukiniais gi dar kraunancziais lizdus Bengalijoj susiėjimo ne turėjo. Tą atsitikimą galima tuom iszaiszkinti, kad mokslą krowimo lizdų paukszcziai apturi nuo tėwų kai po palaikus, wisai nereikalauja mokintiesi. Per ilgus laikus gywendami kitokiose aplinkybėse, paukszcziai perkeiczia ir budą lizdų krowimo. Paukszcziai musų krasztuose niekada ne kraunanti lizdų ant medžių, drėgnuose krasztuose, kur žemę tankiai užlieja wanduo, turi lizdus ant medžių; kraunanti gi lizdus medžiuose, atsiradę krasztuose, kur medžių nėra, krauja juos ant žemės ir czia waikus iszsiperi.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....53c.
Prusiszkos markės po.....24½c.

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 25c ant paczto kasztų.

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Kaslink didžiausios Prancuzijos upės *Loaros*, ji nusileidusi nuo pietinio iszkilimo isz pradžios teka Sekvanos link, bet prie Orleano užsisuka į pietvakarus, pramusza sau kelią į oceaną terp kalvų Normandijos ir Bretanijos isz vienos pusės ir Vandejos isz kitos; ji *Orleaniszko kanalo* sujungta su Sekvana.

Garonnos žemuma yra terp Pirenėjų kalnų ir Pietinės Prancuzijos iszkilimo: upė Goranna priima beveik vien isztakas prancuziszkų kalnų, kaip antai upes *Tarn*, *Lot*, *Dordogne;* tekanczias gi nuo Pirenėjų kalnų paima upė *Adour*.

Terp prancuziszkų kalnų ir atžalos Vakarinių Alpų įsispraudžia *Provansaliszka* arba *Žemutinio Rodano* žemuma. Pratęsimu Provansaliszkos žemumos sziauriuose yra *Burgundijos* iszkilimas, atidalinantis prancuziszkus kalnus nuo Juros kalnų, susijungęs per Burgundiszkus vartus terp Juros ir Vogezų su Reino žemuma. Upė *Rodan* arba Rona prasideda Szveicarijoj, perplaukia per Genevos ažerą, prasimusza per Juros kalnus, patikusi rytinę briauną prancuziszkų kalnų, užsisuka į pietus, priima tekanczią nuo sziaurių upę Saoną ir įpuola i Lioniszką užtaką. Upė Rona sujungta kanalu su Reinu; upė gi Sekvana sujungta su Loara kanalais. Įpuolimo vieta upės Ronos, ne tinka laivų plaukimui dėl suneszto dumblo, todėl likosi dėl apėjimo tų vietų nukastas kanalas.

Prancuzija užima plotą netoli 10000 ketvirtainių geografiszkų mylių, ant kurio gyvena apie 39 milijonai žmonių, taigi ji recziaus apgyventa negu Italija, Anglija, Belgija arba Vokietija. Pirmutiniai gyventojai jos buvo keltiszkos kilmės *Galliai;* juos pamuszė prisigriebę per Ronos žemumą rymionys, nuo ,kurių galliai priėmė ir romaniszką kalbą. Vidurinių amžių gadynėj nuo szaurių atkako germaniszkos kilmės *Frankai*, užėmė sziaurinę Prancuzijos dalį ir susimaiszė su pirmutiniais to kraszto gyventojais gallais, nuo jų perėme ir romaniszką kalbą; tokiu budu prancuzai paeina nuo susimaiszymo rymionų, keltiszkos kilmės gallių ir germaniszkos arba vokiszkos kilmės frankų. Prancuzai yra linksmi, mylinti viską kas gražu, pradedant nuo kalbos, mėgsta jie garbę ir karę. Mažai yra tautų tiek užsipelnusių žmonijai kaip prancuzai: paveikslan: Anglijonai platina civilizaciją kituose krasztuose, bet mažai jos suteikia nuožmioms užimtų krasztų tautoms, tokius stengiasi isznaikinti visokiais budais; prancuzai rods mažiaus užėmė krasztų su nuožmioms tautoms, bet užtai laikuose teip vadinamos didėsės revoliucijos jie pakėlė balsą už prispaustas luomas ir vedė kruvinas kares su Europos despotiszkais vieszpacziais. Todėl prancuzai, nors sziądien ir persikeitė, bet visgi yra visur godojami. Iki paskutinei karei su Vokietija prancuzai laikė pirmutinystą Europoj, per nepasekmingą karę jie ją nužudė, paverže ją vokiecziai, bet ir žmonija per tai nužudė, kadangi vokiecziai įvedė naujus principus: militarizną, myniojimą silpnų; vokiecziu megdžioja kitos tautos ir jos stabdo civilizacijos kilimą. Prancužai darbsztus, moka gerai isznaudoti turtus savo tėvynės, augina geriausią vyną; iszdirbimai, ypacz gi kaslink savo dailumo, neturi sau lygių, tikt jie brangus. Apie žmonių apszvietimą iki nepasekmingai karei 1871 m. prancuzai mažai tesirupino: nors visoki augszcziausi mokslai stovėjo ir stovi dar vis labai augsztai, bet yra dar Prancuzijoj diktai ne mokanczių skaityti. Tikt po nepasekmingai karei atkreipė labiaus akis ant žmonių reikalų, umai pradėjo platinti apszvietimą terp kaimieczių. Sziądien Prancuzijoj yra su virszum 80000 pradinių mokslainių; ir ant tos dirvos mat ji stengiasi pavyti savo pergalėtoją Vokietiją. Prancuzija beveik visa apgyventa prancuzų, kitokių gaivalų yra mažai: Lotaringijoj, pasilikusioj dar prancuzų rankose gyvena *Vokiecziai*; *Italijonai* pietrytuose, Alpų kalnuose ir ant salos Korsikos, *Baskai* Pirenėjų kalnuose ir *Bretonai*, užlaikę dar keltiszką kalbą, sziaurvakaruose, kalnuotoj Bretanijos dalyj.

Prancuzija susideda isz sekanczių provincijų:

Artois ir Pikardija yra terp Flandriszkų vartų ir Calais (iszsitaria Kale) pertakos, užima Artois kalvas ir žemumą upės Sommos. Pakrantės czia vienodos, prie kurių yra dideli pieskynai diunoms vadinami. Provincijos tos turi daugiaus per metus lytaus negu kiti Prancuzicijos krasztai, yra czia puikios ganyklos ir dirvos, gyventojai užsiima žemdarbyste; sodauninkyste ir gyvulių auginimu. Isz miestų svarbesni: *Arras*, tvirtynė ant Artois kalvų; prie Calais užtakos yra pertiniai miestai: *Calais*, kurisai ilgai buvo Aglijonų rankose ir *Boulogne* (iszsitaria Bulon). *Amiens*, ant upės Sommos.

Normandija yra į pietus nuo pirmiaus paminėtų, turi žemę vaisingą ir daug lytaus, gyventojai užsiima sodauninkyste, žemdarbyste ir gyvulių auginimu; iszdirba isz vietinių kvepianczių augmenų garsų benediktiniszką likierą, kurį siunczia į visus svieto krasztus. Pakrantėse czia nėra jau suneszų pieskų arba diunų, jos augsztos ir staczios, uoluotos, iszgriautos jurių vilnių. Vakariniame pussalio szone traukiasi granitiniai ir kalkiniai kalnai, viena isz jų atžalų traukiasi į sziaurius ir pereina ant *Cotentin* pussalio. Ant upės Sekvanos, iki kur laike jurių pasikėlimo gal priplaukti jurių laivai, yra miestas *Rouan*, turintis 150000 gyventojų; czia yra daug medvilnės dirbtuvių. Prie Sekvanos įpuolimo į oceaną yra portinis miestas *Havre*, isz kur plaukia pasazieriniai laivai į Ameriką ir į kitus vakarinius krasztus, turi 150000 gyventojų. Ant uolato pussalio Cotentin yra kariszkas portas *Cherbourg* (iszsitaria Szerburg).

Bretanija užima mažai vaisingą pussalį to paties vardo, kurį senovėj vadino Armorika: krantai uoluoti visaip jurių vandenų iszgraužyti. Gyventojai didesnėj dalyj keltiszkos kilmės Bretonai, kurie tuose nevaisinguose krasztuose užlaikė savo kalbą ir paproczius; czia jie atkako isz Didėsės Britanijos, bėgdami nuo persekiojimo anglosaksų. Bretonai yra geriausi Prancuzijos jurinikai, užsiima jie daugiausiai žvejojimu ir austerių auginimu. Uoluotose pakrantėse yra kariszki portai: *Brest*, *Lorient*, *St. Malo*. Netoli įtakos upės Loaros yra prekiszkas portas *Nantes*, turintis 150000 gyventojų, bet portą užnesza dumblu upe Loara; ant pats kranto yra portas *St. Nazaire*.

Szampanija (Champagne) pagarsėjusi po visą žemę savo vynu, bet apskritai ji ne visur vaisinga, tveria ji kalkinę ir kreidinę lygumą į vakarus nuo Argoniszkų kalnų, perją traukiasi upių klonys, kaip antai klonys Sekvanos, Aubes, Marnos, Aisne. Klimatas czia sausas, tikt rytinėj dalyj yra užtektinai dregnumo; sausų dalių upių klonyse yra puikios vinyczios, czia iszdirba garsų szampaniszką vyną; rytinėj dalyj augina daug avių. Miestas *Reims* turintis apie 150000 gyventojų pagarsėjęs savo vilnoniais audimais. *Eperney* garsus isz czia iszdirbamo geriausio ir brangiausio vyno. *Chalons sur Marne*; netoli to miesto prancuzai pergalėjo garsų Hunnų vadovą Attilą.

Isle de France (iszsitaria Il de Franś) tekanczių upių iszrėžyta į dalis lyg į salas, nuo ko ir savo vardą gavo. Czia yra Prancuzijos sostapilė, garsus visame sviete miestas *Paryžius*, prancuziszkai *Paris*, už gražiausią ant žemės laikomas, turi jis 2700000 gyventojų. Kadangi jis yra toli nuo jurių, prancuzai jau nuo seniai rengiasi padaryti jį portiniu per nukasimą didelio kanalo nuo Atlantiko, kuriuomi didžiausi jurių laivai atplaukti galėtu; aplink Paryžių butų parengtos tokiems laivams apsistojimo wietos. Paryžius yra tai didžiausia ir tvircziausia ant žemės tvirtynė. Niekur daugiaus ant svieto nėra tiek visokių augszcziausių mokslų mokslainių kaip Paryžiuj. Puikus yra Paryžiaus auksiniai iszdirbimai ir modes, kurių viso svieto moterys prisilaiko, žinoma turtingesnės; garsus teiposgi yra Paryžiaus kvėpalai, muilai, mebeliai. Yra czia didžiausia ant svieto biblioteka, kurioje surinkta su virszum 3 milijonai visokiose kalbose knigų, brangių rankraszczių, žemlapių, muzikaliszkų natų. Netoli Paryžiaus, trys geografiszkos mylios nuo jo, yra miestas *Versailles*, rezidencija senovės Prancuzijos valdonų; yra czia puikus karalių rumas ir istorijos muzejus. *Sevres* garsus geriausiais ant svieto porcelėniniais iszdirbimais.

Orleanais, *Touraine*, *Anjou* (iszsitaria Orleane, Turen, Anžu) yra ant vidurinės dalies upės Loaros, viena isz vaisingiausių Prancuzijos dalių. Isz miestų svarbiausias yra *Orlean*, sujungtas kanalu su upėmis sistemo Sekvanos.

Pietvakarinėj dalyj yra szitos provincijos:

Vandea užima pietinę dalį žemutinės Loaros. Yra tai krasztas uoluotas, pilnas revų, klampynių, mažai vaisingas, retai apgyventas. Sviarbiausias miestas yra *Fontenoy*.

Poitou (iszsitaria Poatu) į pietus nuo Vandeos, terp Atlantiko ir iszkilimo pietinės Prancuzijos. Prie pakranczių yra daug klampynių, toliaus gi nuo kranto traukiasi stepų lygumos, kuriomis bėga keliai į Paryžių. Isz miestų svarbiausias yra *Poitiers* (Poatje); jo aplinkinėse atsibuvo daug muszių, svarbiausiu gi isz jų buvo muszis su įsiveržusiais isz Iszpanijos Arabais, kurie likosi czia prancuzų sumuszti ir iszvyti atgal į Iszpaniją.

Gienne ir Gaskonija užima labai vaisingą Garonnos žemumą, vienu szonu pasiekia Pirenėjų kalnus, kitu gi prisigriebia szono pietinės Prancuzijos iszkilimo. Jurių pakrantės vienodos, be gilesnių jurių į kietžemį įsipjovimų, prie jų traukiasi dideli pieskynų plotai arba diunai, už kurių tekanti vandens, negaledami liuosai į jures prisigriebti, sutvėrė daug prie pakranczių ažerų ir klampynių. Siauczianti vėjai ilgai užneszinėjo pieska aplinkinius vaisingus krasztus, bet ant galo žmonių protas ir pieskas pergalėjo, užsėdami diunas puszynais. Dabar pieskynus uždengia puikios girios, gyventojai, kurių ant diunų ir klampynių buvo labai mažai, turi ne mažą pelną prie girių kirtimo. Upių įtakose, kurios prasimuszė per suneszius pieskos pylimus, yra portiniai miestai; prie įtakos upės Garonnos yra miestas *Bordeaux* (iszsitaria Bordo) turintis 300000 gyventojų, po Havrui didžiausias Prancuzijos portas ant Alantiko. Netoli jo yra daug vinyczių. Prie įtakos upės Adour yra *Bayonne*, garsus savo kumpais, kuriuos iszgabena ne tikt po visą Prancuziją, bet ir į kitus krasztus. Pirenėjų kalnuose yra daug gydymosi vietų, kur suvažiuoja daug isz visų krasztų ligonių ir jų giminių ir draugų.

Pirenėjų kalnuose, terp Prancuzijos ir Iszpanijos, yra maža neprigulminga neva republika *Andorra;* visas jos gyventojų skaitlius ne pereina 20000 žmonių. Rėdosi ji neprigulmingai, bet isztikro yra po Prancuzijos virszinįkyste.

Ant Vidurżeminių jurių Prancuzijai priguli dideli sala *Korsika*, kalnuota ir retai apgyventa; atidalyta nuo prigulinczios Italijai salos Sardinijos siaura szvento Bonifaco pertaka. Sala ne daug turi vaisingų vietų, gyventojai užsiima daugiausiai ožkų ir avių auginimu. Ant Korsikos užgimė garsus isz savo karių Prancuzų ciecorius Napoleonas I didžiuoju vadinamas. Svarbiausias miestas yra *Ajacio*, prie to paties vardo užtakos.

Provansija užima pietinę Prancuzijos dalį, atžalas Alpų kalnų vadinamas Juriniais Alpais ir kitas vakarinias jų atžalas, į vakarus traukiasi iki Ronaui. Kalnų klonys nukreiptos į pietus turi klimatą sziltesnį negu kiti Prancuzijos krasztai, auga jose pietinių krasztų augmenys, kaip antai alyvų ir palmų medžiai. Svarbiausi ir didžiausi miestai yra prie Vidurżeminių jurių. Miestas *Marsilija*, turintis apie pusę milijono gyventojų, vienas isz seniausių miestų Europoj, veda kuo placziausią prekystą su rytų krasztais ir su visais krasztais prie Vidurżeminių jurių. *Nizza* garsus savo puikiu klimatu, czia ant žiemos susirenka daug džiova serganczių ligonių.

Delfinat (Dauphine) užima atžalas Kottiszkų ir Grajiszkų Alpų su jų vakarinėmis atžalomis iki upės Ronos; czia yra svarbiausi perėjimai vedanti isz Prancuzijos į Italiją. Isz miestų svarbiausias *Grenoble*, tvirtynė ant kelių vedanczių isz Prancuzijos į Italiją; czia iszdirba daug pirsztinių isz skurų kalnuose auginamų ožkų ir avių. Netoli yra kliosztorius *Chartreuse*, kurio zokoniįkai isz visokių Alpuose auganczių kvepianczių žolių dirba garsų likierą žinomą beveik visur ant musų žemės.

Sabaudija arba Sovoja užima szonus augszcziausio Europoj kalno Mont Blanc nuo Geneviszko ažero pusės. Krasztas tai kalnuotas, pilnas gražių vietų, ažerų, bet mažai vaisingas, ne gal iszmaityti savo gyventojų, kurių daug traukia į kitus krasztus.

Langvedocija traukiasi terp upių Garonnos ir Ronos, užima dalį pakranczių žemumos ir pietinius szonus Sevennų kalnų. Krasztas tas labai vaisingas, turi puikų klimatą, augina czia vyną, alyvų medžius ir szilkus. Seniaus buvo czia daug portinių miestų, bet jurių vilnys suneszė į portus dumblą ir juos padarė netinkanciais laivų plaukimui, per tai ir portiniai miestai nupuolė. Isz tokių portų laikosi dar *Cett*, bet ant apsaugojimo porto nuo užneszimo dumblu reikia daug darbo. Kiti seniaus buvę portiniai miestai laikosi sziądien isz virinimo druskos pakranczių jurių paliktose lagunose; kiti vėl, kaip antai *Narbonne*, kurisai dar rymionų laikuose vedė placzią užjurinę prekystą, sziądien yra toli nuo jurių. Viduriuose svarbiausias miestas yra *Toulouse*, turintis apie 200000 gyventojų, ant upės Garonnos.

Rytini Prancuzija susideda isz:

Burgendijos, užimanczios to paties vardo iszkilimą ir vakarinį szoną Jura kalnų; paskutini dalis vadinasi *Augsztutini Burgundija* arba *Franche Comte*. Burgundija produkuoja daug vyno.

(Tolians bus)

Wietines Žinios.

—o—

— Mergina I. V. Roe isz Detroit, Mich., negalēdama ant wietos laimēs sau rasti, nusprendē keliauti į Alaską, kur merginoms lengwiaus turtingą jaunikį rasti negu ant wietos. Atkako ji wienok tikt iki Chicagai, į palaimintą Alaską prisigriebti ne spējo, kadangi detektywai Curtis ir Killy surado ją namuose jos taworszkos, gywenaczios po nr. 26 ant Erie ul. ir suaresztawo, atēmē net krepszelį su pinįgais, kuriame dar buwo 1200 dol., taigi tiek, kad ant kelionēs į Alaską užtekti galējo. Roe jau truputį pasenusi mergina, turi 40 m. Pinįgus, kokius pas ją rado, nuo jos atēmē todēl, kad jie buwo ne jos: ji mat, turēdama plianipotenciją nuo giminių, ant jų namų užtraukē skolas ir su gautais pinįgais norējo į Alaską dumti, kur dēl stokos merginų ir peržengusi 40 metų amžiaus dar gal tikētiesi jaunikį sugriebti.

— Policijantai isz stacijos W. North av. suaresztawo ant ulyczios kokį ten Lucijaną Lubowieckį, gywenantį po nr. 325 Hadden av. Lubowiecki, matomai, nuo politikos gawo proto sumaiszymą. Jis pasakoja, kad jį suaresztawo republikonai už tai, kad per jo prisidējimą tapo bulmistru Chicagoje demokratas Harrison. Ne patinka jam, kad likosi suaresztuotas, kadangi, kaip pasakoja, ketina pas jį atkakti maskoliszkas caras pasirodawyti, ar werta Maskolijai susiriszti su Suwienytoms Wieszpatystēms. Toliaus pasakoja, kad jį nori pasodyti ant Maskolijos ir Wokietijos sostų kaipo ciecorių, bet jis, kaipo "prawy polak", tų ciecoryszczių ne priēmē.

— Į Chicagą atkako buwęs Amerikos prezidentas Harrisson, kurisai wienoje prowoje, besitraukianczioj nuo 20 metų, stoja kaipo adwokatas wienos isz besiprowojanczių pusių. Harrisson mat, pabaigęs prezidentawimo laiką, užsiēmē adwokatysta kaip ir priesz prezidentawimą. Ką gi weiktų, paweikslan, maskoliszkas caras, jeigu jį nuo wieszpatawymo Maskolijoj numestų ir jeigu jam ne atiduotų pinįgų, kokius jis, nuo žmonių nulupęs, į Anglijos banką sudējo? Galētų, teip kaip ir wokiszki cficierai, atkakęs į Ameriką, kokiame nors saliune kelneriu pastoti; ant ko kito jis, turbut, ne tiktų.

— Geležinkelio Pan Handle policijantas, Frank Smith, prieszais atbēgantį trukį, ties Austin av., pamatē ant szēnių sēdintį 4 metų Williamą Roberts szaukē waiką, kad pasitrauktų, bet tas, turbut, nesuprato. Kadangi trukis buwo jau arti, Smith paszoko, norēdamas waiką pagriebti, bet buwo jau per wēlu: maszina pagriebē lygiai waiką, kaip ir policijantą ir abudu suważinējo. Waikas teip baisiai tapo sumankytas, kad cziajau pasimirē; policijantą gi dar nuweżē į ligonbutį, bet daktarai neturi wilties jį iszgydyti.

— Edward Smith, pereitos subatos dieną, likosi sudo nuspręstas ant kalējimo ant wiso amžiaus. Smith mat užmuszē wieną szinkorių South Chicagoj užtai, kad tas nenorējo jam duoti be užmokesnio gērymų ir ne dawē 10 dol. Smith, budamas kalinyj, be žinios jo direktoriaus, apsiwedē. Jaunamartē, iszgirdusi sudo nusprendímą, pradējo teip smarkiai kolioti sudžias, kad reikējo ją laukan iszwesti. Smith, susitaręs su kitais kaliniais, stengēsi pabēgti, bet policija susekē sukalbį pirm laiko.

— Chas C. Cuttan, tarnaujantis biuruose Adams Express Co. Chicagoj, paszlawęs 10000 dol. kompanijos pinįgų, iszdumē į Meksiką, apsigyweno tos republikos sostapilēj po wardu Stickney'o ir uždējo agenturą. Isz paszluotų nuo kompanijos pinįgų 5000 dol. padējo wiename banke Texase Meksike wienok jį susekē Pinkertono detektywai ir parsigabeno atgal.

— Ant kertēs Van Buren ir Sherman ul. rado elektriszko karo perważiuotą ir užmusztą ant wietos nepažįstamą wyriszkį. Policija sprendžia, buk užmusztasis yra W. Brown, gywenantis po nr. 351 W. Harrison ul. Motormanas ir konduktorius karo likosi suaresztuoti.

NUO RĒDYSTĒS.

Skolingi už "Lietuvą", kurie aplaikē nuo mus paraginimą ant užsimokējimo, teiksis tuojaus duot mums žinią–kada mislyja užsimokēti, nes jau laikas yra užsimokēti. Lauksime atsiliepimo iki 13 dienai szio mēnesio. Kas sulyg tai dienai ne atsiszauks, tam busime priwersti "Lietuvą" sulaikyti. Pasiskubinkite.

Laikrasztis "Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2.00, o kas abu doliarų ant syk užsimoka, gauna už 50c. knįgelę dowanų. Knįgelę gali iszsirinkti sau isz musų katalliogo, kas kokią nori. Kas neturi musų kataliogo, tegul atsiszaukia, o prisiųsime dykai.

Pinįgus galite prisiųsti registruotose gromatose, arba per money orderį, arba czekį, kaip kam geriaus.

Prisiųsdami pinįgus, uždēkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub-Sta. No. 60., Chicago, Ill.

Draugyszcziu reikalai.

!! Pikninkas !!

Chicago, "Dr-tē Apweizdos Diewo" turēs sawo piknįką, nedēlioj, 10 Liepos 1898, darže Central Grove, gulincziame ant Desplaines upēs ir Division st. kelis blokus į sziaurius nuo miestelio Melrose Park. Į ten galima dawažiuoti sztritkariais Tatchers Park, kurie daweż net į wietą ir tie stritkariai isz ten jau toliaus neina. Sziuos stritkarius gausite ant W. Lake st. ir W. 52nd ave. Iki W. 52 ave. galima dawažiuoti wirszutiniu Lake st. geležinkeliu. Central Growe daržas yra didelis ir labai gražus: užima 30 akrų lauko, apaugusio medžiais, krumais, piewomis; szale jo bēga czysto wandens Desplaines upē. Darže yra wiskas kuogražiausiai parengta kaipo tai: platformos dēl szokių, szaudymo galerija, bolių alē, supuoklēs, saliunai, restauracijos, "Ice cream stands" ir tt. Piknįkas prasidēs 9 walandą priesz piet. Grajįs puiki muzika ir bus gražiausias pasilinksminimas. Tikietas ant piknįko wyrui su pana 25c. Užpraszo wisus

Dr-tē Apweizdos Diewo.

Atsilepimas į draugus ir pažįstamus.

Isztrukusiam isz nagų maskolių 1864 m. pirma mano pareiga buwo paraszyti "Knįgas Teisybių" dēl praplatinimo iszmanymo apie tiesas ir priderystes žmogaus. Sziądien, baigdamas mano amžį, parasziau knįgą po angalwiu: "Isz ko kyla wisokios skriaudos žmonijoje". Neturēdamas kasztų ant jos iszleidimo, praszau asz, kurie yra skaitę "Knįgas Teisybių" kaip ir wisų mylētojų apszwietos ir laimēs, kuriems tiko mano jaunų dienų darbas, idant teiktusi paaukauti po 50 centų ir užsiraszyti nors po wieną exempliarą, prisiuncziant pinįgus podraug su sawo aiszkiu adresu į Scranton, Pa. 621 Penn av. Turiu wiltį, kad szis mano darbas prisidēs szimteropai daugias prie pažinimo swieto ir jo surēdymo, negu pirmas mano weikalēlis, o garbē bus tiems, kurių wardai, kaipo iszleistojų, liks minawojami tarpe tautieczių. Kaip tik atsakantis skaitlius prenumeratorių atsiras, knįga bus spaudinta ir kiekwienas gaus tiek exempliorių, kiek kartų po 50 centų bus prisiuntęs. Po atspaudimui prekē jos bus pakelta ant doliaro.

Kunįgas B. Dembskis,
421 Penn Av. Scranton, Pa.

Nauja knįga!

Sziose dienose iszējo isz po spaudos nauja ir labai naudinga knįgelē: Trumpa Geografija arba Žemes Apraszymas, sutaisyta Nerio. Czia yra trumpai ir kuoaiszkiausiai apraszyta wisos penkios swieto dalys, jų gywentojai, gywuoliai ir augmenys. Swietas, jo dalys ir salos yra perstatyta mapomis, o žmonēs gywuoliai ir augmenys aiszkiais paweikslais. Knįgelēje yra 48 abrozdēliai ir 26 mapos. Knįgelē turi puslapių 144. Jos prekē 25c. Iszsiraszydami ir pinįgus prisiųsdami adresuokite:

A. Olszewskis,
Sub. Sta. 60 Chicago, Ill.

Balius! Balius!

Nedēlioj, 12 Sējos, sawo salēje darome balių pasilinksmnimo, ant kurio grajįs gera muzika, bus szokiai ir sziaip gražus pasilinksminimas. Dēltogi wisus aplinkinius ir pažįstamus užpraszome atsilankyti. Balius prasidēs 6 wal. wakare. Su guodone

K. Liaudanskis,
ir J. Januszauckas.
3301 Laurel st. kertē 33 czios.

— Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinįgai gerai ir greitai suwaikszcziotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padēkawonių nuo lietuwių isz wisų Amērikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; ant prastų ir pigių linijų szifkarczių wisai neparduodame. Kas nori pigių, tegul perka pas žydus. Prisiųsdami pinįgus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždēkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Jono Kubiliaus, isz Suwalkų gub.. Girdējau, kad jis gyweno Pennsylvanijoj. Jis pats, ar kas kitas, teiksis man duot žinią ant szio adreso;
Stanislowas Waitkewyczia
Sequal St., San Francisco, Cal.
(10-6)

Pajieszkau sawo draugų: Juozo Czesnawycziaus ir Winco Daubaro, abudu isz Suwalkų gub., Wilkawiszkio paw., Stanaiczių kaimo. Jie patys, ar kas kitas, teiksis dnot žinią ant szio adreso:
Motiejus Žmantauskas
Union City, Conn.

Laiszkai ant paczto.

67 Beroweckom S.	147 Nyczak Josef
72 Bryg Jno	151 Palisky M.
74 Buckema Eise	152 Petzowie John
79 Decowski F.	156 Posik Jan
82 Dombrowski P.	157 Paustka Bette
83 Ducil Juzef	158 Pozerowski M.
107 Hockstra A.	160 Rakett P. M.
112 Jankiewicz St.	167 Sugula Angn.
113 Janosnak Tak.	170 Satkowicie T.
115 Kainoka M.	182 Szimkus J.
115½ Kamunski K.	183 Szidlawski Geo.
121 Kaiba Jedrze	185 Tamaszewska P
120 Lakobowich H.	187 Uryasz Franc.
133 Lenart Domin	189 Vodzazka Fr.
134 Lenart Fr.	196 Wisniewska H.
140 Mazonyeck L.	199 Wodnauski W.
141 Michniewicz M.	202 Wolowski Fr.

Duok pataisyt sawo peczių!

Jonas Rimkus gerai sutaiso senus, iszdegusius peczius ir padaro juos tokiais gerais kaip naujus, už labai pigią užmokestį. Jeigu turi sugedusį peczių, tai paraszyk jam postalkartę, o jis atważiawęs apžiurēs tawo peczių ir pasakys kiek jo sutaisymas kasztuos. Už apžiurējimą nieko nereikalaus. Adresuokit:

John Rimkus,
4502 S. Paulina St., Chicago, Ill.
(17-6)

Pigiai ant pardawimo sztoras su gywenamais ruimais, geroje wietoje, lietuwių ir lenkų, apgywentoje So. Chicagoje; gera wieta ant wisokių biznių, o labiausiai ant saliuno. Atsiszaukite po nr.

8800 Houston Ave.,
(10-6) So. Chicago, Ill.

Knigu Kataliogas.

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku 20c.
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus.....5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaicziu..... 15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro 10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " 5c
Apieka Diewo..... $1.00
Aliute dukte kunigaikszczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka 5c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprieteliu wedanczių isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprieteliu, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprieteliu apsisaugoti 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes: Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo, kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti. 30c
Baltas Karžigis (eiles)..... 5c
Birutes dainos " " 10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga..... 40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " " $1.00
Dainu skrynele 20c.
Dewoniszkiu kryžius (isztyrimas apie Dewoniszkiu kaimo kryžiu) 10c
Du broliu pieszinys isz turku kares su maskoliais 3c
Duonos jieszkotojai (apysaka) 35c
Du puikus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku $1.00
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gywenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ka weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu gražiu straipsniu Preke 80c
Etnollogiszkos smulkmenos 25c
Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilis 1362 m.. du puikus dramai paraszyti Aleksandro Gužuczio 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu pad-jimo 10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c
Graži walku knygele " " 10c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija gražios Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija gražios Magelenos " " 20c
Istorija septyniu Mokytoju 50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeitį. Parasze Zanawykas. 40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsneliai isz ukinikystes 5c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus .50c
K. Donelaiczio rasztai 40c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume..... 10c.
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru 25c.
Kaip igytie pinigus ir turta " 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai 10c
Kas teisybe tai nemelas puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo " 15c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c.
Kas yra, o kas bus " " 10c.
Krumpliu Jonas pasaka " " 10c.
Kinai ir kaip jie gywena..... 10c
Kelios istoriszkos dainos. Czia talpinasi labai gražios ir swarbios dainos apie Lietuwos praeitis, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdyne ir tt. 10c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma. 10c
Keistutis, tragedija 5se aktuose ant loszimo teatru 20c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64 10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 5c
Lengwas budas paeziam per sawes pramoktie raszytie, del nemokancziu 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu " $2.00
Lietuwiszkas sziupinis " 5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai 50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, 15c.
Lietuwiszkas lementorius wokiszkoms litaroms preke 20c
Lietuwnyku bei Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms. 35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu abi..... $3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakancziai westi kukne 20c
Lietuwystes praeitis, dabartis ir ateitis 25c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trims abrozeliais. 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu mužikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczai ir Suwalkieczai, tepgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke 40c
Namelis pustelnyko " " 75c
Naujas lietuwiszkas Lementorius " 10c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems " 5c.
Nedorybe Rymo Ciecoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijaliogiszkas pieszinys) 35c
Paskutines miszios, apysaka 15c
Patarles ir dainos..... 10c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Puikus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio wainos 1863 m. 40c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puikiu dainu 10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu..... 10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis. Dwi gražios pasakeles 10c
Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158. Preke 25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos 15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczių iszmoktie gražiai raszytie 10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos..... 75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis 10c.
Pasakojimas Antano Tretininko " " 25c
Puikus apraszymas apie Lietuwa " $1.00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos 20c
Rinalda Rinaldinas " " " $1.50
Rodos motinoms apie auginima žindanczių kudikiu 10c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilionijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju seniausius amžius. Yra labai akywa istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rinkimas waito (waisdelis) 8c
Rutu Lapeliai naujausios dainos wokiszkoms litaroms 15c
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Kareiwio 50c
Sumiszimas arba baime turi dideles akis. Tikra teisybe isz Suwolku gubernijos 15c
Spasabas greito iszsimokinimo angelskos kalbos ne apdarytas " " $1.00
o apdarytas " $1.25
Talmudas žydu " " 10c
Terp skausmu in garbia. Naujausios dainos..20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija paraszyta kunigo Žebrio..... 15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kn. K. Antanawicziaus..... 10c
Tikyba ar Mokslas. Knyga del tyrinejancziu tikyba pasirement ant mokslo 50c
Teterwinams burkuojant ir Kur Trumpa ten Truksta. Dwi labai gražios pasakaites 10c
Waito pirszlyste. Komedija del teatro 15c
Wirszinykai. Margas paweikslelis. Labai graži pasaka apie wirszinykus (urednykus) Lietuwoje 15c
Weselijos arba pagireau gobtuwes..... 20c
Žiponas bei Žipone ir augsingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwadžiojimas apie paejima liewiszkos kalbos 25c
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai latwiszkai, lenkiszkai, ir ruskai, yra geriause knyga del norinczių iszmoktie lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos " $2.00
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puikiause istorija Žemaitijos, jos bažnycziu, kunigu, wyskupu ir wiso katalikiszko tikejimo, apraszyta nuo pat apskelbimo Žemaicziuose katalikiszko tikejimo sulig musu gadynes, tai yra: nuo 1413 iki 1841 metu. Preke $1.00
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte, kuria grajyja teatruose 15c

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu apdaryta drutoj skuroje, zalatytais krasztais, druczai apkaustytas ir su kabe " " " $1.60
Apdaryta szagrine " " $2.00
Minksztame apdare " " " $3.00
Apdaryta baltoj cellulojdoj $3.50
Apdaryta baltuose kauiuose..... $4.00
" melyname ir juodame aksome $4.00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia knygele del wyru ir moteru nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos 85c
Balsa Balandeles apdarytas krisztole..... $1.50
Apdaryta baltoj cellulojdoj $2.50
aksome $2.00
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose..... $3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe " $1.50
Senas ir naujas Aukso Altorius, skuroje apkaustytas ir su kabe " $1.60
Senas ir Naujas Aukso Altorius, wokiszkoms litaromis " " " " $1.60
Maldu Wainikelis, graži mažyte Maldu Knigele, smagi del wyru nesztis in bažnyczia audekliniuose apdaruose 40c
Mažas Aukso altorius, mažyte knygele smagiausia del wyru nesztis in bažnyczia, drutame audekliniame apdare 40c
Ta pati apkalta su blekemis 45c
Mažas Aukso Altorius audeklineme apdare ir apkaltas su blekemis " " 45c
Mažas aukso altorius gražeme szagrino apdare..... 50c.
Meno szw. Marijos Panos 30c
Iszganingi dumojimai ape sopulius szw. Marijos Panos " 20c
Ražanczius amžinas..... 5c
Ražanczius amžinas ir su stacijoms " 10c
Ražanczius ir draugyste..... 10c
Stebuklai Diewo szw. Sakramente " 40c
Tajemnyczios Gywojo Ražanczius 15c
Kanticzkos..... 75c.
150 psalmu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku " " 75c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi. 30c
Aritmetika. Kniga del iszsimokinimo rokundu..... 25c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikymą sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti czielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke..... 35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo ważiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam. Turi puslapiu 364. Preke $1.00
Ta pati druczai apdaryta..... $1.25.
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima. 15c.
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, katekizmais ir mistranturu. 10c
Mokslas apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwaigždias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenanciam. 75c
Ta pati druczai apdaryta..... $1.00

NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapnimyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,— su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo del inspejimo ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali. 50c
Apdarytas..... 65c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos. 25c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo 20c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Pasweikinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke. 50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes. " " 25c

Knygos Dwasiszkos intalpos.

Apie Malda kaipo rakta in dangu..... 10c
Aplankimas SS. Sakramento 15c.
Draugija del iszliuosawimimo dusziu isz czysczziaus..... 5c
Ewangelijos, drauge lietuwiszkos ir lenkiszkos ant kožnos nedelos ir szwentes 75c
Filotea arba kelias in maldinga gywenima 50c
Garsas ape baisybia sudo Diewo " 25c
Gydyklos no baimes smerties " 25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas sz. Franciszkaus 20c
Gywenimas szwento Benedikto " 10c
Gywenimas szwencz. Marijos Panos " 20c
Gywenimas Wieszpaties Jezaus " 65c.
Gywenimai wisu Szwentu ant kožnos dienos 5 dideles knygos, kožna po " 65c
Tie patys gywenimai Szwentuju drutai apdaryti, wisos 5 dalys wienoje knygoje, ant nugaros užwardinimai atspausti aukso litaromis $4.25.
Griesznykas sugražytas ant gero kelio per Jezusa Pona 10c.
Girtybe, bjaurybe ir sunkybe to grzeko " 15c.
Istorija Kataliku Bažnyczios $1.00
Istorija seno ir naujo istatimo su abrozeleis 15c
Istorija seno istatimo no pat sutwerimo pasaules iki užgimimo Kristaus 25c
Katalikiszkos Katekizmos..... 15c
Kas yra griekas? labai naudinga knygele 15c
Kalba ape Kataliku tikejima 15c
Kaip apspakajitie sumianija " 15c
Kanczia W. Jezaus arba Gawenios knygele..20c
KasdienineśMaldos " " " 5c
Lietuwiszkos miszios su natomis 10c
Misija. Yra tai dwasiszkas mokslas apie tikejima iszimtas isz Raszto Szw. ir žodžiu paties Kristaus 25c
Mokslas Rymo Kataliku. Kiekwienas žmogus, norintis wadintis tikru Rymo-Kataliku, priwalo perskaityti szia knygele, idant suprastu kas tai yra katalikyste, kurios jis warda neszieja..... 40c
Nekaltybe augsztybe ir grožybe tos dorybes 20c
Pamokslai apie suda Diewo " " 15c
Pamokslai ant didžiuju metiniu szwencziu ir didžiosios nedelos " 50c
Pamokslai ir Ganytojaus kalbos " $2.00
Pekla arba amžinas pragaras 75c
Perspejimas apie szwenta tikejima " 10c
Stacijos arba Kalwarija..... 10c
Szkala pawargeliu, siratu ir daugel kitu naudingu žiniu..... 15c
Tiesos žodžiai apie pamatinius tikejimo dalykus del mokytu ir nemokytu naudingi..... 35c
Trumpos Katekizmos pagal kuniga Pilkauska 15c
Wadowas in dangu " 40c
Wartai dangaus " 15c
Wadowas aplankancziu kanczia Wieszpaties Jezuso Kristuso " 15c

Pigiausius ir geriausius

Baisikelius

naujus ir senus, galite wisados gauti pas:

Kelpsch, Noreiko & Co.,

56 Fith Av., Chicago, Ill.

Atraszykite, o paduosime musų prekes.

NOTARIJUSZAS.
CLAIM ADJUSTER.

F. P. Bradchulis

— UŽSIIMA —
wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,
593 S. Halsted St. CHICAGO.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewicziu,

**768 Bank ir River Side Sts.
Waterbury, Conn.**

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

Chas. Baltrukonis.

Pristatau Draugystēms wisokius reikalingus daiktus, tai yra: **Spilkas, Kukardas, Juostas, Karunas** ir wisus kitokius dēl Draugyszczių reikalingus daiktus. Prekēs pigesnēs kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiszaukite pas manę, o priduosiu jums prekes dykai. Adresas:

CHAS. BALTRUKONIS,
67 N. Leonard St.,
WATERBURY, - - - CONN

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tiktai

$2 00

An weseliu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausei.

TEWYNĒS SARGAS

mēnesinis laikrasztis su paweikslēliais

Treczius metus

stovi ant sargybos lietuvių tautos: szviesos, tikējimo ir kalbos.

Kasztuoja ant metu $1.00

Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už **50c.**

Vienas numeris yra siuncziamas ant pa žiuros uždyką.

Raszant reikia padēti adresą:

Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa

"Vienybe Lietuvninku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulēs, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybē"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusēs **$1.** Pinįgai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinįgus reikia siųsti ant tokio adreso:

J.J. PAUKSZTIS & CO.
PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunįgams ir guodotin. Draugystēms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminētus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dēl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka.

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbēt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Perkeliau Sawo Offisa

BEN. HATOWSKIS,

isz po nr. 527 S. Canal st.,

po numeriu 132 W. 12th St., arti Canal St.

Dirbu taisau ir parduodu:

LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugelius, Žiedus, Spilkas, Auskarius ir tt.

Kiekwienas, kuris pas mane pirks taworo už $5.00, gaus prezentą wertēs $1.00; kas pirks už $10,00—gaus prezentą wertēs $1,50; kas pirks už $15,00—gaus prezentą wertēs $2.00; o kas pirks už $25,00—gaus prezentą wertēs $3,00. Kiekwienas kas pas mane pirks kad ir už mažiausią prekę, gaus prezentą wertēs pirkinio.

Szliubiniai Žiedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo $3.00 iki $6,00. Sidabriniai Elgino Laikrodēliai po $7.00. Iszczystyjimas laikrodēlio 50c.; Sprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostumeriams dykai. Wiską gwaratuoju ant metu.

Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mune, o pirksite wiska pigiau kaip kitur.

Waterburio Mebliu Kompanija

(Waterbury Furniture Co.)

135—169 E. Main St. Prie pats POLI'S TEATRO.

Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dekinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje. Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumeriu ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.

TEMYKIT:

Kas nedele esti pigus iszpardawimai

Karpetu, Purceliniu Indau, Mebliu, Pecziu ir tt.

Grabai ir kiti wisi Pagrabiniai Daiktai už pigiause preke.

John Mariaty,

Žmoniu Pagrabinikas.

Ant pareikalawimo szaukite mane kožname laike isz District Telefon Ofiso, 5 E. Main St.

Greitas patarnawimas, o prekes pigiausios.

KAS ATSITIKO
SU JONES?
SU KOKIU JONES?

Ugi su Jones "The Shoe Man".

Dasižinok po nr.
824 Bank St.,
WATERBURY, CONN.

NAUJAS

Lietuwiszkas Hotelis,

PETRO ABRAICZIO,
686 6th Avenue, kerte 21mos ulyczios,
BROOKLYN, N. Y.

Atidares nauja hotelli ir saliuna. Užpraszau wisus Lietuwius pas mane atsilankyti, o busite swetingai priimti. Su guodone,

Abraitis

M. A. Pawlauskas,

Dirba ir taiso wisokius daiktus isz aukso ir sidabro, teipogi taiso ir parduoda laikrodžius, laikrodelius, lenciugelius, žiedus, spilkas, muzikaliszkus instrumentus ir geriauses "Singer" siuwamas maszinas už pinįgus ir ant iszmokescziu.

Szliubiniai Žiedai

isz geriausio aukso, nuo 56 iki 72 probos **nuo $3 iki $6.**

Kam koki daiktai yra ant greito reikalingi, padarau juos ant palaukimo per walanda. Prekes mano yra pigesnes negu wisame Chicagos mieste. Ateikite ir persitikrinkite. Su guodone,

M. A. PAWLAUSKAS,
954 33rd St, Chicago, Ill.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.

Paeinanti isz Kauno Gubernijos.

838 W. 18th Str.

Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Can

NAUJA DIRBTUWE

Bažnytinių Daiktų.

Turime užgarbę praneszti Guod. Kunįgams ir guodot. Draugystēms, kad mes atidarēme lietuwiszkai–lenkiszką dirbtuwę bažnytinių daiktų, iszsiuwinējamų (haftų) artistiszkai szilkais ir auksu, kaipo tai: arnotų, kopų, baldakymų, karunų ir Draugystēms ženklelių. Apstelewimus priimame nuo žemiausių iki augszcziausių. Nepasigirsime kad mes dirbame pigiaus už kitus, bet kas mus darbus pamatys, pažins jų wertę.

Dēltogi meldžeme kaipo Guod. Kunįgų teip ir Draugyszczių, kas reikalaujete gerai padirbtų wirsz minetų daiktų, teiksytēs tokius pas mus apsteliuoti, o užtikriname jogei busite užganēdinti.

Su guodone,

T. Andruszewiczaite ir L. Bradliene,
115 W. Division St.
Chicago, Illinois.